

Qishloq hayoti

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

2020-yil 1-oktabr, payshanba 50-51 (9087-9088)-sonlar

e-mail: info@qishloqhayoti.uz

ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР – ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ БАРПО ЭТИШДА КАТТА КУЧ, ТАЯНЧ ВА СУЯНЧИМИЗДИР

**Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг
Ўқитувчи ва мураббийлар кунига бағишланган тантанали
маросимдаги нутқи**

Ассалому алайкум, азиз юрtdошлар!
Қадрли муаллимлар!
Муҳтарам устозлар!
Бугун сиз, азизлар билан 1 октябрь – Ўқитувчи ва мураббийлар кунини – умумхалқ байрами арафасида учрашиб турганимдан бахтиёрман.

Фурсатдан фойдаланиб, сизларни, жойлардаги студияларда ўтирган фидойи устозларимизни, "ойнаи жаҳон" орқали бугунги тантанали маросимни кўриб турган барча юрtdошларимни ушбу кутлуғ айём билан самимий муборакбод этаман.

Биз ҳар биримиз ҳаётда қандай муваффақият ва натижаларга эришган бўлсак, бу ютуқларда сизларнинг беқиёс ҳиссангиз борлигини доимо миннатдорлик билан эътироф этамиз. Шу боис, мана шундай қувончли кунда барча шоғирдларингиз, бутун халқимиз номидан сизларга юксак ҳурмат-эътиромимиз, эзгу тилакларимизни билдириб, чин дилдан таъзим қиламиз.

Улуғ шоиримиз мавлоно Фурқат илм-маърифатни кўнгилларнинг сурури, кўрар кўзларнинг нури, деб таърифлаганини ҳаммамиз яхши биламиз.

Дарҳақиқат, миллионлаб фарзандларимиз қалбига илм-фан зиёсини синдириб, уларни эл-юртга муносиб инсонлар этиб тарбиялаётган заҳматқаш ва олижаноб устозларимизга ҳар қанча таҳсинлар айтсак, арзийди.

Мен бугун билдирадиган фикрларни, аввало, ҳурматли муаллим ва ўқитувчиларга, қадрли тарбиячиларга, барча жонкуяр зиёлиларимизга йўлланган мурожаат сифатида қабул қилишингизни истардим.

Азиз дўстлар!

Хабарингиз бор, Бирлашган Миллатлар Ташкилати Бош Ассамблеясининг 75-сессиясида сўзлаган нутқимда мен бошқа кўпгина муҳим масалалар қаторида Ёшлар ҳуқуқлари бўйича халқаро конвенцияни қабул қилишга оид Ўзбекистон ташаббусига яна бир бор жаҳон ҳамжамиятининг эътиборини қаратдим.

Ёшлар ҳуқуқи деганда, биз, биринчи навбатда, уларнинг тинч ва соғлом яшаши ҳамда таълим олишга бўлган

тўлақонли ҳуқуқини тушунамиз. Шу боис, униб-ўсиб келаётган ёш авлодимизнинг баркамол бўлиб вояга етиши, сифатли ва мукаммал таълим олишини таъминлаш биз учун ҳамisha устувор вазифа ҳисобланади.

Бутун дунё давлатлари қатори Ўзбекистон ҳам коронавирус пандемиясини бошидан кечираётган ҳозирги мураккаб даврда мамлакатимиз таълим тизими ҳам жиддий синовга дуч келди. Бугунги қийин шароитга қарамаздан, давлатимиз томонидан ўз вақтида қўрилган чора-тадбирлар ва сизларнинг фидокорона меҳнатингиз билан бу борадаги ишларимиз изчил давом эттирилмоқда. Жумладан, қисқа муддат ичида юртимизда "онлайн мактаб" лойиҳаси ва масофавий таълим жорий этилди.

Яқинда республикамизнинг аксарият мактабларида, карантин қоидаларига амал қилган ҳолда, янги ўқув йили бошланди. Эзгу аънаамизга мувофиқ, қарийб 650 минг нафар 1-синф ўқувчисига Президент совғалари сифатида 72 миллиард сўмлик ўқув қуроллари топширилди. Шунингдек, моддий ёрдам ва кўмакка муҳтож, боқувчисини йўқотган оилаларнинг фарзандлари ва ногиронлиги бўлган болаларга киши кийим-бош тўпلامлари, мактаб формаси ва ўқув қуролларидан иборат 426 миллиард сўмлик моддий кўмак берилгани ҳам ана шундай эзгу ишларимиз қаторига қиради.

Айни вақтда, бугунги вазиятдан келиб чиққан ҳолда, ўқувчи ва педагогларнинг саломатлигини асраш масаласи барчамизнинг алоҳида эътиборимиз марказида турибди. Шу мақсадда мактабларни зарур тиббий ва антисептик воситалар билан таъминлаш учун Инқирозга қарши кураш жамғармасидан 17 миллиард сўм маблағ ажратилди.

Хабарингиз бор, бу йил 1,5 миллионга яқин ёшларимиз олий ўқув юр்தларига кириш учун ҳужжат топширди. Бу кўрсаткич ўтган йилга нисбатан 40 фоизга кўп демакдир. Биз мана шундай оғир вазиятда тест синовларини очиқ стадионларда, эпидемиологик хавфсизлик талабларига қатъий амал қилган ҳолда, муваффақиятли ўтказишга эришдик.

(Давоми 2-, 3-, 4-, 5-саҳифаларда)

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг
ФАРМОНИ

МАЪРИФАТПАРВАР ЖАДИДЧИЛИК ҚАРАКАТИ НАМОЯНДАЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ватанимиз тарихининг ғоят мураккаб даврида – XX аср бошларида ўзининг маърифатпарварлик фаолияти ва фидокорона хизматлари билан миллий таълим-тарбия тизимини яратиш ҳамда юртимиз истиқлоли, халқимизнинг озодлиги ва эркинлиги, келажак авлодларнинг обод ва фаровон ҳаётини таъминлашга қўшган беқиёс ҳиссани инобатга олиб, қуйидагилар "Буюк хизматлари учун" ордени билан мукофотлансин:

Абдулла Авлоний (марҳум) – маърифатпарвар адиб, педагог, жамоат арбоби

Маҳмудхўжа Бехбудий (марҳум) – Туркистондаги жадидчилик ҳаракатининг асосчиларидан бири, адиб, педагог ва олим

Мунаввар қори Абдурашидхонов (марҳум) – атоқли маърифатпарвар мураббий, адиб, муҳаррир ва жамоат арбоби

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2020 йил 30 сентябрь

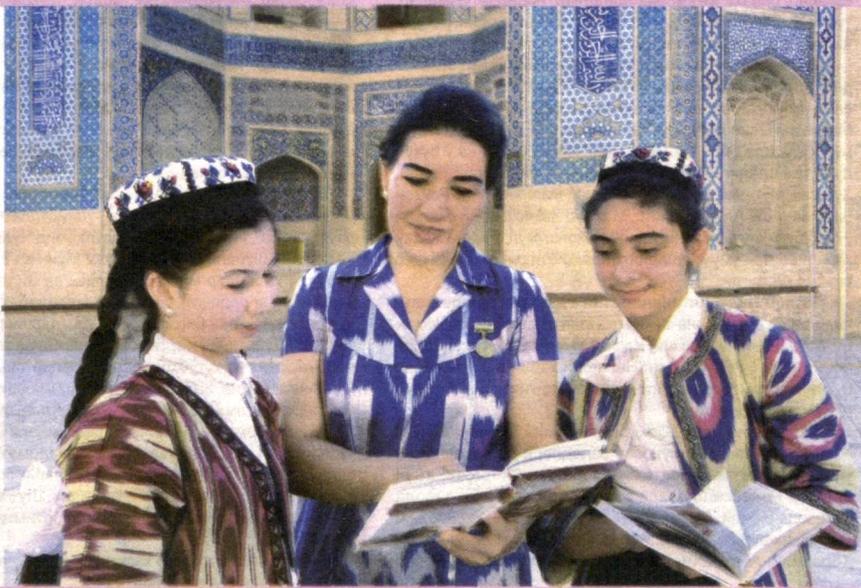
МАҲОРАТЛИ ВА ФАОЛ ЎҚИТУВЧИ

Бухоролик Муҳаррам Камолова Жондор туманидаги 2-иқтисослаштирилган давлат умумтаълим мактаб-интернатида она тили ва адабиёти фанидан сабоқ беради.

Ўзига хос педагогик маҳорати билан дарс самарадорлигини ошираётган муаллима шунингдек, маънавий-маърифий тадбирларни ташкил этиш, фан тўғрисидаги клублар фаолиятини олиб боришда фаоллик кўрсатмоқда.

Муҳаррам Камолова "Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси", "Йилнинг энг фаол маънавият тарғиботчиси" кўрик-танловларида муваффақиятли иштирок этган, "Халқ таълими аълочиси" кўрақ нишони билан тақдирланган.

Тоҳир ИСТАТОВ (ЎЗА) олган сурат.

ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР – ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ БАРПО ЭТИШДА КАТТА КУЧ, ТАЯНЧ ВА СУЯНЧИМИЗДИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Ўқитувчи ва мураббийлар кунига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи

(Боши 1-саҳифада)

Буюк давлат арбоби Индира Гандининг “Битта қиз болани ўқитсангиз, бутун овлани ўқитган бўласиз”, деган сўзларида катта ҳаётий ҳақиқат борлигини албатта ҳаммамиз яхши тушунаемиз. Шунинг учун жорий йилда қишлоқ жойларда ашайтган, кам таъминланган оилаларга мансуб қизларимиз олий ўқув юртининг кундузги бўлимида давлат гранти асосида ўқишлари учун 940 та ўрин ажратдик.

Ўйлайманки, қизларимиз учун яратилган бундай кўшимча имконият яна юзлаб оилаларга қизлар ва маърифат нурини олиб киради. Бу, ўз навбатида, ёш болаларимизнинг келажақда жамият учун муносиб касб эгалари бўлиб камол топишига пухта замин яратади. Биз бу борадаги ишларимиз кўламини бундан кейин ҳам янада кўпайтириб бораемиз.

Хурматли ватандошлар!

Ҳаммамизга аёнки, тараққиётнинг тамал тоши ҳам, мамлакатни қудратли, миллатни буюк қиладиган куч ҳам бу – илм-фан, таълим ва тарбиядир. Эртанги кунимиз, Ватанимизнинг ёруғ истиқболи, биринчи навбатда, таълим тизими ва фарзандларимизга бераётган тарбиямиз билан чамбарчас боғлиқ.

Буюк юнон олими Аристотелнинг “Ватан тақдирини ёшлар тарбияси ҳал қилади”, деган сўзлари бор.

Қаранг, бу фикрлар миллудан аялган айтилган. Демак, инсоният онгли ҳаёт кечира бошлаган даврдан буён таълим ва тарбия масаласи доимо долзарб аҳамият касб этиб келмоқда.

Бир ўйлаб кўрайлик, дунёдаги ривожланган давлатлар қандай қилиб юксак тараққиёт ва турмуш фаровонлигига эришмоқда? Энг аввало, илм-фан ва таълимга қаратилган улкан эътибор туфайли эмасми?

Шунинг учун ҳам кейинги йилларда юртимизни ҳар томонлама тараққиёт этириш, янги Ўзбекистонни яратиш мақсадида барча соҳалар қатори таълим тизимида ҳам туб ислохотлар олиб борилмоқда.

Бу борада ўнлаб муҳим фармон, қарор ва дастурлар қабул қилинган сизларга яхши маълум. Мана, куни кеча тасдиқланган “Таълим тўғрисида”ги қонун ушбу соҳа тараққиётида, ҳеч шубҳасиз, янги ўфкларни очиб беради. Қонунга мувофиқ, таълим олишнинг масофавий, инклюзив шакллари жорий қилинди, таълим ташкилотларида ҳорижий муассасалар билан қўшма факультет ва ўқув марказлари ташкил қилишга руҳсат этилди. Шунингдек, ўқитувчиларга муаллимлик дастури ва ўқитиш услубларини жорий этиш, замонавий педагогик шакллар, ўқитиш ва тарбия усулларини эркин танлаш ҳуқуқи берилди.

Биз кенг кўламли демократик ўзгаришлар, жумладан, таълим ислохотлари орқали Ўзбекистонда янги **Ўйғониш даври**, яъни **Учинчи Ренессанс** пойдеворини яратишни ўзимизга асосий мақсад қилиб белгилдик. Бу ҳақда гапирар эканмиз, аввало, учинчи Ренессанснинг мазмун-моҳиятини ҳар биримиз, бутун жамиятимиз чўқур англаб олиши керак.

Тарихга назар солсак, Буюк ипак йўлининг чорраҳасида жойлашган она заминимиз азалдан юксак цивилизация ва маданият ўчоқларидан бири бўлганини кўраемиз. Халқимизнинг бой илмий-маданий мероси, тошга муҳрланган қадимий ёзувлар, бебаҳо меъморий обидалар, нодир қўлёзмалар, турли осори атиқалар давлатчилик тарихимизнинг уч минг йиллик теран илдизларидан далолат беради.

Мен юқорида Аристотелнинг фикрларини бежиз эсламадим. Ҳаммамизга яхши маълум, антик даврда Юнонистонда ёнган илм машъаласи тўққизинчи – ўн иккинчи асрларда Марказий Осиё ҳудудига қайта порлади. Бу даврда юртимиз ҳудудига биринчи Ренессанс юзага келди ва у бутун дунё тан олаётган машҳур даҳоларни етиштириб берди. Хусусан, Муҳаммад Ҳоразмий, Аҳмад Фароний, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Маҳмуд Қашғарий сингари ўнлаб буюк алломаларимизнинг жаҳоншумул илмий-ижодий кашфиётлари умумбашариёт тараққиёти ривожига беқиёс таъсир кўрсатди.

“Илм маданиятининг олтин асри” деб эътироф этиладиган бу даврда она заминимиздан етишиб чиққан Имом Бухорий, Имом Термизий, Имом Мотуридий, Бурхониддин Маргиноний, Абул Муъин Насафий каби улғу уламолар бутун муслмон оламининг фахру ифтихори ва чексиз гурури ҳисобланади.

Ўн бешинчи асрда Соҳибқирон Амир Темури бобомиз асос солган ва унинг муносиб авлодлари давом эттирган мухташам салтанат юртимизда иккинчи Ўйғониш, яъни иккинчи Ренессанс даврини бошлаб берди. Бу даврда Қозизода Румий, Мирзо Улугбек, Ғиёсиддин Коший, Али Қушиқ сингари беназир олимлар, Лутфий, Сақокий, Ҳофиз Ҳоразмий, Абдурахмон Жомий, Алишер Навоий, Бобур

Мирзо каби мумтоз шоир ва мутафаккирлар майдонга чиқди. Шарафиддин Али Яздий, Мирхонд, Хондамир каби тарихчилар, Маҳмуд Музаҳҳиб, Камолиддин Бехзод сингари мусаввирлар, кўплаб хаттот ва созандалар, мусиқашунос ва меъморларнинг шухрати дунёга ёйилди.

Донишманд халқимиз ҳар икки Ренессанс даврида жаҳоннинг энг илғор, тараққиёт этган халқлари қаторида бўлгани барчамизга улкан гурури ва ифтихор бағишлайди. Бир ўйлаб кўрайлик, аждодларимиз бундай юксак чўқиларга қандай эришганлар? Улар, энг аввало, жаҳолатга қарши маърифат байрогини баянлаб кўтариб, ўз ақл-заковати ва салоҳиятини башариёт яратган илм-фан ютуқларини чўқур ўрганиш ва бойитишга бағишланган.

Тан олиш кераки, биз ана шундай бебаҳо меросга кўпинча фақат тарихий ёдгорликка қарагандай муносабатда бўлиб келмоқдамиз. Бундай тенгсиз бойлиқни амалий ҳаётимизга татбиқ этишда бепарволик ва эътиборсизликка йўл қўймоқдамиз. Ваҳоланки, бундай ноёб мерос камдан-кам халқларга nasib этган. Биргина Фанлар академиясининг Шарқшунослик институти фондларида сақланаётган 100 мингдан ортиқ нодир қўлёзмаларга дунё аҳли ҳавас қилади. Биз бу ҳақиқатни ҳар томонлама теран англашимиз зарур.

Буюк аждодларимизнинг бетакрор ва ноёб илмий-маънавий мероси биз учун доимий ҳаракатдаги ҳаётий дастурга айланиши керак. Бу ўлмас мерос ҳамisha ёнимизда бўлиб, бизга доимо куч-қувват ва илҳом бағишлаши лозим. Аввало, биринчи, миллий таълим тизимини ана шундай руҳ билан сугорилиши керак. Бунинг учун олим ва мутахассисларимиз, хурматли улаомларимиз бу маънавий хазинани бугунги авлодларга содда ва тушунарли, жозибали шаклларда етказиб беришлари зарур.

Шу муносабат билан Фанлар академияси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Маданият вазирлиги, Инновацион ривожланган вазирлиги, Муслмонлар идораси, Халқаро ислом академияси, Илм цивилизацияси маркази буюк мутафаккирларимизнинг илмий-маърифий ва маданий меросини фундаментал асосда нашрга тайёрлаш, чоп этиш ва кенг оммага етказиш, шунингдек, уни ўрганиш методикасини ишлаб чиқиш, амалда қўллаш чора-тадбирларини кўрсин. Бу масалага Бош вазир ўринбосари Б.Мусаев масъул этиб белгиланади.

Яна бир масалага алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман: минг афсуски, ўн олтинчи асрнинг иккинчи ярмидан бошлаб Марказий Осиё заминидан ички уруш ва низолар, ҳокимият учун кураш авж олди. Айирмачилик ва маҳаллийчилик кучайди, маърифат ўрнига жаҳолат илди олди. Натижада бир пайтлар гуллаб-яшнаган ўлкамизда ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий инқироз юзага келди. Илм-фан ва тафаккур машъали сўна бошлади. Юртимизнинг ўн тўққизинчи асрга келиб қарамликка тушиб қолишида айна шундай салбий ҳолатлар асосий сабаб бўлгани ҳаммамизга яхши аён.

Кўпчилик зиёлар қаторида мен ҳам бир фикрни ҳамisha катта армон билан ўйлайман: мамлакатимизда Учинчи Ренессансини йигирманчи асрда маърифатпарвар жадид боболаримиз амалга оширишлари мумкин эди. Нега деганда, бу фидойи ва жонқур зотлар бутун умрларини миллий уйғониш госяига бағишлаб, ўлкани жаҳолат ва қоқоқидан олиб чиқиб, миллатимизни гафлат ботқоқидан қутқариш учун бор куч ва имкониятларини сафарбар этдилар. Шу йўлда улар ўзларининг азиз жонларини ҳам қурбон қилдилар. Улар “**Илмдан бошқа нажот йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас**” деган ҳадиси шарифни ҳаётий эътиқод деб билдилар. Миллий истиқлол, тараққиёт ва фаровонликка, аввало, маърифат орқали, дунёвий ва диний билим, замонавий илм-хунарларни чўқур эгаллаш орқали эришиш мумкин, деб ҳисобладилар.

Бу даврда Абдулла Авлоний, Маҳмудхўжа Бехбудий, Мунавварқори Абдурашидов, Убайдулла Хўжаев, Абдурауф Фитрат, Ибрат домла, Абдулҳамид Чўлпон, Абдулла Қодирий, Ашуралӣ Зоҳирий, Ҳожи Муин ва бошқа яна юзлаб улғу инсонлар миллий уйғониш ва миллатпарварлик ҳаракатининг олдинги сафларида турдилар. Улар янги усул мактаблари билан бир қаторда, одамларнинг дунёқараш ва турмуш тарзини ўзгартиришга қаратилган газета-журналлар, нашриёт ва кутубхоналар, театрлар ташкил этдилар.

Минг афсуски, жадид боболаримиз ўз олдига қўйган зғу мақсадларни амалга оширишга мавжуд вазият, ижтимоий тузум йўл бермади. Маърифат фидойилари ўша даврнинг турли жоҳил кимсаларининг тухмат-маломатларига дучор бўлдилар. Аввал ҳок ҳукумати, кейинчилик совет ҳукумати уларни аёвсиз қувғин ва қатагон қилди. Шу тариқа миллий уйғониш ва тараққиёт ҳаракати эл-юртимиз учун армон бўлиб қолди.

Ватанимиз озолиги ва халқимиз бахт-саодати йўлида жо-

нини фидо қилган жадидларнинг илмий-маърифий, адабий-бадий мероси биз учун бугун ҳам беқиёс аҳамиятга эга.

Биргина мисолга эътиборингизни қаратмоқчиман.

Бу йил таваллудининг 145 йиллиги нишонланаётган улғу маърифатпарвар бобомиз Маҳмудхўжа Бехбудий ўз вақтида **биз учун икки эмас, тўрт тили билмиш зарур**, деб бонг урган эди. Бехбудий бобомизнинг ушбу даввати ҳозир ҳам гоёт долзарб бўлиб турибди.

Қадрли муаллимлар, мен бугун Ўқитувчи ва мураббийлар байрами муносабати билан бир гуруҳ ватандошларимизни муқофотлаш тўғрисидаги Фармонни имзоладим. Ана шундай юртдошларимиз орасида Ватанимиз истиқлоли, халқимизнинг озолиги ва эркинлиги, обод ва фаровон ҳаётини таъминлаш йўлида фидокорлик кўрсатиб, миллий таълим ва тарбия тизимини яратишга беқиёс ҳисса қўшган Абдулла Авлоний, Маҳмудхўжа Бехбудий ва Мунавварқори Абдурашидовлар “**Буюк хизматлари учун**” ордени билан тақдирланганини сизларга ва бутун элимизга мамнуният билан айтмоқчиман.

Ҳозирги вақтда мустабид тузум даврида сиёсий қатагон қурбони бўлган ота-боболаримизнинг ҳаёти ва фаолияти, хусусан, жадидлар меросини янада чўқур ўрганиш ва уларнинг хотирасини абадийлаштириш бўйича қарор лойиҳаси тайёрланмоқда.

Хурматли дўстлар!

“**Оққан дарё – оқаверади**”, дейди доно халқимиз. Бугун буюк аждодларимизнинг бебаҳо меросига таяниб, янги Ренессанс пойдеворини яратиш учун бизда барча имкониятлар мавжуд, дейишга тўла асосларимиз бор. Ҳамма гап ана шу имкониятлардан қай даражада оқилона фойдалана олишимизга боғлиқ.

Бу фикрларга бир мисол келтирмоқчиман.

Биласизлар, Қорақўл туманида ҳаммамизга маълум бир мактаб бор. Бу мактабни машҳур қилган фидойи муаллим Тўхтамурад Жумаев номини ҳам барчамиз яхши билаемиз. Бу алоҳид педагог ўзининг тинимсиз изланиши, янги таълим методикаси билан оддий бир қишлоқ мактабни республика даражасидаги машҳур таълим даргоҳига айлантирди. Ҳолбуки, ушбу мактаб Бухоронинг олис чўл туманида жойлашган бўлиб, замонавий шароитта, қулай имкониятларга ҳам эга эмас эди.

Бугун ушбу мактаб битирувчиларининг 95 фоиздан ортиги олий ўқув юртигага ўқишга кирапти. Халқаро олимпиадалардан энг кўп медал олиб келаётганлар ҳам айна шу мактабнинг ўқувчилари ҳисобланади. Мамлакатимизнинг барча ҳудудларидан, ҳатто пойтахт Тошкентдан ҳам одамлар ўз фарзандини Қорақўлга олиб бориб, ана шу мактабга ўқишга берапти.

Биз бу таълим маскани эришяётган катта ютуқларни инобатга олиб, ўтган йили уни Халқаро математика мактабига айлантирдик.

Тўхтамурад домла ҳам, жадид боболаримиз каби, тинимсиз ва фидокорона меҳнат қилиб, ҳозирги даврнинг янги усул мактабни яратишга эришди.

Мана, бугунги кунимизнинг ҳақиқий маърифатпарвари, давримизнинг Авлонийси, Бехбудий домласи, Мунавварқориси!

Бундай улкан натижага эришиш учун албатта ўзига хос ўқитиш тизими бўлиши керак. Айна вақтда бундай ютуқлар замирида инсоннинг ўз касбига, Ватанига меҳри ва садоқати, юксак маъсулият туйғуси муҷассам, десак, айна ҳақиқатни айтган бўламиз.

Мана шу мактабда Тўхтамурад ака бошчилигида ҳар бир ўқитувчи шоғирдларини ўз боласидек кўрган, бу ерда чинакам ижодий мусобақа муҳити шаклланган ва бу ишлар бугун ўзининг муносиб натижасини бермоқда.

Мўйиб педагог Тўхтамурад Жумаев таълим-тарбия соҳасида эришган улкан ютуқлари ва ибратли фаолияти учун Президент Фармонига асосан давлатимизнинг юксак муқофоти – “**Буюк хизматлари учун**” ордени билан тақдирландилар. Фурстдан фойдаланиб, Тўхтамурад акани ва муқофотта сазовор бўлган барча ўқитувчи ва мураббийларимизни ўз номидан, халқимиз номидан самимий муқоробод этаман.

Хурматли йилгилиш иштирокчилари, шу ўринда савол тугилади: Қорақўл мактаби биз учун замонавий мактабнинг ҳақиқий андозаси эмасми? Нима учун Халқ таълими вазирлиги унинг ноёб тажрибасини етарлича оммалаштирмапти? Нима учун бошқа мактаб директорлари бу таълим даргоҳидан ибрат олмапти? Халқ таълими вазири Ш.Шерматов нега ун йилдан буён бу жиддий масалага етарлича эътибор бермапти?

Афсуски, ҳаммамиз “Олдиндан оққан сувнинг қадри йўқ” деб, берарво бўлиб юрибмиз.

(Давоми 3-, 4-, 5-саҳифаларда)

ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР – ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ БАРПО ЭТИШДА КАТТА КУЧ, ТАЯНЧ ВА СУЯНЧИМИЗДИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Ўқитувчи ва мураббийлар кунига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи

(Боши 1-, 2-саҳифаларда)

Нима учун бошқа вилоятларда, дейлик, Андижонда, Фарғона, Самарқанд, Хоразм ёки Қаршида, Жиззах ва Сирдарёда бундай мактаблар йўқ?

Ваҳоланки, бугунги кунда бизга мана шундай юзлаб мактаблар, ўз касбининг чинакам устаси ва фидойиси бўлган минглаб мураббийлар сув билан ҳаводай зарур.

Шу муносабат билан Халқ таълими вазирлиги ҳудудлар раҳбарлари билан биргаликда ҳар бир туманда камида биттадан мана шундай мактаб яратиш чораларини кўриши зарур.

Президентнинг ҳар бир ҳудуддаги вакиллари, ҳар бир вилоят ва туманинг етакчилари – бу ҳокимлар. Мазмун академиясининг бешиги, Мухаммад Хоразмий юрти бўлган Хоразм, Мирзо Улуғбек камолга етган Самарқанд, дунёга Бобур Мирзони берган Андижон, Аҳмад Фарғоний ватани бўлган Фарғона вилоятларининг ҳокимлари бугун бу оқсоқлик ва бепарволик тўғрисида нима дейдилар?

Ўзингиз раҳбарлик қилаётган вилоятларда мана шундай намунали мактаблар ташкил этиш учун сизларга олти ой муҳлат берамиз.

Албатта, янги мактабларни қуриш, чиройли қилиб жиҳозлаш, безаш мумкин, лекин уларни замонавий маъно-мазмун, илм-маърифат, тарбия билан тўлдириш қўлимиздан келадими?

Бу долзарб масала устида ҳокимлар билан Вазирлар Маҳкамаси, мутасадди вазирликлар ва идоралар раҳбарлари биргаликда жиддий ишлашлари талаб этилади.

Азиз дўстлар! Биз Учминчи Ренессанс масаласини стратегик вазифа сифатида олдимишга қўйиб, уни миллий ғоя даражасига кўтармоқдамиз.

Биз мактабгача таълим ва мактаб таълими, олий ва ўрта махсус таълим тизими ҳамда илмий-маданий муассасаларни бўлғуси Ренессанснинг тўрт узвий ҳалқаси, деб биламиз. Боғча тарбиячиси, мактаб муаллими, профессор-ўқитувчилар ва илмий-ижодий зиялиларимизни эса янги Ўйғониш даврининг тўрт таянч устунни, деб ҳисоблаймиз.

Мен ишонаман – ҳурматли ота-оналар бу ташаббусни албатта қўллаб-қувватлаб, янги Ренессанснинг бешинчи ҳалқаси, бешинчи устун бўладилар. Ва бу маънавий-маърифий ҳаётимиздаги энг мустаҳкам устун бўлади, десам, ўйлайманки, сизлар тўла қўллаб-қувватлайсизлар.

Ҳурматли анжуман иштирокчилари! Барчангиз хабардорсиз, бугун юртимизда бир-бири билан чамбарчас боғланган муҳим соҳаларни, яъни мактабгача таълим, мактаб ва олий таълим тизимлари, илмий-тадқиқот муассасаларини ривожлантириш бўйича бекиёс ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Лекин сир эмас, мактабгача таълим соҳаси бу борадаги ислохотлардан яқин вақтгача четда қолиб келди.

Аслида, фарзандларимиз тарбиясида энг асосий бугун ҳисобланган мактабгача таълим тизимининг жамиятимиз ҳаётидаги ўрни ва аҳамиятини ҳеч нарса билан ўлчаб бўлмайдди. Айнан мактабгача таълим соҳасига бўлган эътибор мамлакатнинг эртанги тараққиёти учун мустаҳкам замин яратади. Шуларни назарда тутиб, биз юртимизда илк бор мактабгача таълим вазирлигини ташкил этдик.

Бугун йирик шаҳарларимиздан тортиб, чекка туманлар, қишлоқ ва овулларимизда янги-янги замонавий боғчалар барпо этилмоқда. Қисқа вақт, яъни тўрт йил ичида республикамизда боғчалар сони 3 баробар ошиб (5 минг 200 тадан 14 минг 200 тага), болаларни қамраб олиш даражаси 28 фоиздан 54 фоизга етгани ана шундай амалий ҳаракатларимиз натижасидир.

Соҳага давлат-хусусий шериклик механизми жорий этилиши туфайли 223 миңдан ортиқ ўринга эга бўлган 7 минг 400 та хусусий боғча ташкил қилинди. Бу мақсадлар учун 1 триллион 850 миллиард сўм имтиёзли кредит маблағлари йўналтирилиб, 20 мингта янги иш ўрни яратилди.

Кўриниб турибдики, дастлабки натижалар ёмон эмас. Бироқ ҳали бу борада қиладиган ишларимиз анчагина.

Соҳада давлат-хусусий шериклик тизимини ривожлантириб, нодавлат секторнинг улушини 75 фоизга етказиш, мактабгача таълим қамровини эса 80 фоиздан ошириш зарур.

Болалар боғчалари учун кадрлар тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишнинг амалдаги тизими давр талабларига жавоб бермайдди. Қолаверса, мактабгача таълимда замонавий ўқитиш шакллари, янги педагогик ва ахборот технологияларини жорий қилиш масаласи ҳам долзарб бўлиб турибди.

Вазирлар Маҳкамаси икки ой муддатда мактабгача таълим соҳасидаги ушбу муҳим вазифалар ижроси юзасидан ҳукумат қарорини қабул қилсин.

Мухтарам дўстлар!

Халқимиз ҳаммиса устозларни эъзозлаб, уларнинг ҳурмат-иззатини жойига қўйиб келган. "Устоз ота каби улуг" деган ҳикматли нақл ҳам бежиз айтилмаган. Энди ана шу сўзларни қозғода эмас, амалда қарор топтирадиган, ўқитувчи-муаллимнинг қадр-қимматини жойига қўядиган пайт келди.

Мен бу гапларни нима учун айтаётганимни ҳаммангиз яхши тушуниб турибсиз, албатта.

Яшириб нима қилдик, кўп йиллар давомида ўқитувчига эътибор борасида сўзимиз бошқа, ишимиз бошқа бўлиб келди. Оқибатда соҳа ходимлари гўёки кераксиз ва ҳимоясиз қатламга айланиб қолди. Мактаб ўқитувчиларининг асосий вазифаси бир четда қолиб, уларни ўзларига мутлақ алоқаси бўлмаган ишларга жалб этиш чуқур илдиш олди. Янаям очирқок айтсак, муаллимларнинг "ҳужайини" кўпайиб кетди. Бундай ноҳўя ишлар нафақат таълим сифатига, балки соҳа ходимларининг ўз касбига бўлган муносабатига ҳам салбий таъсир кўрсатади. Қанчадан-қанча тажрибали ўқитувчилар дили оғриб, севган касбини ноилож ташлаб кетганини ҳам биламиз.

Мана, яқин-яқингача ўқитувчи-муаллимлар, айрим жойларда ўқувчилар ҳам, тўрт ойлаб пахта йигим-терими, чопиқ ва яганага чиқарилгани сир эмас. Натижада ўқитувчи бир ойда ўртача 80 соат дарс ўтиши керак бўлса, тўрт ойда 320 соат йўқотадиган вазият вужудга келди. Ўз навбатида, ўқувчи бир ойда 136 соат сабоқ оладиган бўлса, тўрт ойда 544 соат дарсини бой беришга мажбур бўлди.

Агар бу рақамларни ўн бир йилга кўпайтирсак, биласизми, қанча бўлади? Бу, ахир, юқори синф ўқувчилари учун белгиланган 8,5 минг соатлик ўқув дастурининг қарийб 3 минг соати – 30 фоизи далада мажбурий меҳнатда ўтди, дегани эмасми? Бошқача айтганда, бола 11 йил ўрнига атми 7 йил ўқишга мажбур бўлди.

Яратганга шукрки, бундай салбий ҳолатлар энди тарихда қолди. Ҳамма соҳани ўз эгасига, жумладан, қишлоқ ҳўжалигини ҳам фермер ва кластерларга топшираётганимиз туфайли бунга эришмоқдамиз.

Кейинги тўрт йилда мактаб ўқитувчиларининг ойлик маоши бир ярим баробар кўпайтирилди. Давлат мукофотлари билан тақдирланаётган устозлар сони ошиб борапти. Ўқитувчи тайёрлайдиган ҳисоботлар, қозғозболиклар сони кескин камайтирилди.

Ўзингиз ўйланг, тўрт йил олдин бундай ўзгаришларни тасаввур қилиб бўлармиди?

Жамиятда устоз ва мураббийларга қаратилаётган эътибор туфайли қарийб 15 минг нафар эркак ўқитувчи мактабларга қайтди. Аммо, шунга таъкидлаш керакики, ҳали бу борада кўзланган натижага эришганимиз йўқ. Ҳозирги кунда ҳам халқ таълимидаги педагогларнинг қарийб 70 фоизини аёл ўқитувчилар ташкил этмоқда.

Албатта, ҳаммамиз мактаб даврини эслаганимизда, кўз олдимизга аввало, талабчан ва меҳрибон синф раҳбаримиз келади. Нима учун? Чунки, мактабдаги ҳар бир қадамимиз мана шу азиз ва олижаноб инсонларнинг доимий эътибори ва гамхўрлигида бўлган. Ҳаётта илк йўлланмани ҳам бизга мана шу устозларимиз берган.

Шу сабабли биз синф раҳбарларининг машаққатли ва масъулияти меҳнатини муносиб рағбатлантириш чорасини кўряпмиз. Хусусан, 2020 йил 1 октябрдан бошлаб 242 минг нафар синф раҳбари учун қўшимча тўлов миқдори бир ярим баробар оширилди. Мазкур мақсадлар учун йиллик 400 миллиард сўмдан зиёд қўшимча маблағ йўналтирилди.

Ўрни келганда айтмоқчиманки, мен бугун имзолаган Фармон билан биринчи марта 14 нафар синф раҳбари давлатимизнинг ордени ва медаллари билан тақдирланди. Ўқитувчиларнинг доимий ва узлуқсиз психологик кўникмаларини ривожлантириш мақсадида Халқ таълими вазирлиги қошидаги ҳудудий малака ошириш институтларида синф раҳбарларини тайёрлаш бўйича алоҳида ўқув курсларини ташкил этиш керак.

Бугунги кунда жамиятимизда ўқитувчи ва мураббийларнинг қадди, шаъни ва гурури тикланаётгани барчамизни қувонтиради.

Айни вақтда бу ўта муҳим масала энг долзарб вазифамиз эканини алоҳида таъкидлаб, уни амалга ошириш бугун жамиятимизнинг бурчига айланишини истардим.

Фарзандларимиз мактабдан қанчалки билимли бўлиб қолса, юқори технологияларга асосланган иқтисодий тармоқлари шунча тез ривожланади, кўплаб ижтимоий муаммоларни ечиш имкони туғилади. Шундай

экан, Янги Ўзбекистон остонаси мактабдан бошланади десам, ўйлайманки, бутун халқимиз бу фикрни қўллаб-қувватлайди.

Ҳурматли йигилиш иштирокчилари!

Мамлакатимизнинг келгуси тараққиётини ўйлаб, ўқитувчи ва муаллимларнинг ҳаётимиздаги нуфузи ва мавқеини ошириш мақсадида уларнинг мақомини қонун даражасида белгилашни тақлиф қиламан. Ўшбу қонунда ёшларга таълим ва тарбия бериш жараёнида ўқитувчилар ўзларининг салоҳиятини тўлиқ намоён этишлари учун зарур шарт-шароитлар яратиш, уларни ижтимоий, ҳуқуқий, моддий қўллаб-қувватлаш чоралари қафолатланиши керак. Жумладан, мактаб директори, унинг ўринбосари, синф раҳбари, ўқитувчининг мақоми аниқ белгиланиши лозим.

Ўқитувчиларга устамалар тўлаш, уларни рағбатлантириш мезонлари ҳам тўлиқ қайта қўриб чиқиши зарур. Амалда бу масала ўта мураккаблиги ва ортиқча қозғозлик талаб қилиши ҳам ҳақиқат. Бунда аксарият эскирган қонуности ҳужжатлари қайта қўриб чиқирилиб, бекор қилинса, ўйлайманки, мақсадга мувофиқ бўлади.

Ўқитувчиларнинг ҳуқуқлари давлат ҳимоясида бўлишини, уларнинг касбий фаолиятига ноқонуний аралашув, бошқа ишларга жалб қилиш жавобгарликка сабаб бўлишини қатъий белгилаш лозим.

Қонунда, шунингдек, мактаб директорига қўйиладиган талаблар, унинг асосий вазифалари ва фаолиятини баҳолаш мезонлари ҳамда ҳисобот бериш тартибини белгилаш зарур.

Мактаб директори вазоминани танлов асосида, мактабни келгуси 5 йилда ривожлантириш бўйича энг яхши дастурга эга номзод эгаллаши керак. Энди мактаб директори йил якуни бўйича дастур ижроси ҳақида маҳаллий кенгашда ҳисобот беради ва унинг фаолиятига халқ вакиллари томонидан очик-ойдин баҳо бериб борилади. Мактаб директорига интизомий жазо бериш ва уни вазоминдан озод этиш масалалари ҳам маҳаллий кенгашлар билан келишилган ҳолда амалга оширилиши зарур.

Парламентимиз аъзоларидан маҳаллий кенгашларнинг мактаблар билан ишлаш тизимини алоҳида назоратга олиб, ушбу жараёнларга яқиндан кўмак беришларини сўрайман. Олий Мажлис палаталари (Т.Норбоева, Н.Исмоилов) икки ой муддатда умумтаълим мактаблари билан ишлашни янада кучайтириш бўйича тегишли чора-тадбирларни ишлаб чиқишлари мақсадга мувофиқ бўлади.

Келгуси икки йил давомида мактабларни моддий-техник жиҳатдан таъминлаш харажатларини 2 баробар ошириш, уларни замонавий жиҳозлар ва кўргазма курулларни билан тўлиқ таъминлаш лозим.

Афсуски, бугунги кунда туман ва шаҳар халқ таълими мудирларининг тизимдаги ўрни сезилмаяпти. Уларнинг фаолияти асосан ҳўжалик шарини назорат қилиш ва тегишли жазо чоралари қўллашдан иборат бўлиб, таълим сифати билан шуғулланиш иккинчи даражали масалаларга айланиб қолган. Мазкур раҳбарларнинг тизимдаги ролини қайта қўриб чиқиш ва уларнинг мақомини оширишни даврнинг ўзи талаб қилмоқда. Бундан буён туман халқ таълими бўлими мудирлари ҳокимнинг маориф бўйича маслаҳатчиси сифатида фаолият олиб боради ва бевосита ҳокимлик биносида ўтиради. Шунга мос равишда уларга зарур ваколатлар берилади.

Бундан ташқари, таълим соҳасини ривожлантириш мақсадида туман ва шаҳарларда алоҳида жамғарма ташкил этсак, нима дейсизлар?

Жамғарма маблағлари илғор ва намунали мактаб раҳбарлари ҳамда халқ таълими бўлимлари методистларини рағбатлантиришга йўналтирилади.

Вазирлар Маҳкамаси (Ж.Қўчқоров), Молия вазирлиги (Т.Ишметов) бир ой муддатда ушбу жамғармани ташкил этиш ва унинг молиявий манбаларини шакллантириш бўйича қарор лойиҳасини тайёрлаш.

Қадрли дўстлар!

Кейинги вақтда мамлакатимизда мактаб таълими умум-миллий ҳаракатга айланиб, соҳа ривожига янги давр бошланганидан хабардорсиз. Ана шу ҳаракатнинг амалий ифодаси сифатида сўнгги икки йилда 556 миллиард сўм маблағ ҳисобидан 77 та янги мактаб қурилди. 1 минг 930 та мактабда қайта қуриш ва таъмирлаш ишлари бажарилди.

Айни пайтгача мавжуд бўлган қишлоқ мактабларидаги "Қўлбола печка"лар ҳам тўлиқ алмаштирилмоқда. Юзлаб мактабларда электр энергияси, тоза ичимлик суви таъминоти, иситиш тизими яхшиланди, ошхона, спорт заллари ва бошқа зарур биналар барпо этилди. 6 мингга яқин мактаб юқори тезликдаги Интернетта уланди.

(Давоми 4-, 5-саҳифаларда)

ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР – ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ БАРПО ЭТИШДА КАТТА КУЧ, ТАЯНЧ ВА СУЯНЧИМИЗДИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Ўқитувчи ва мураббийлар кунига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи

(Боши 1-, 2-, 3-саҳифаларда)

Шу билан бирга, хусусий таълим тизимига кенг йўл очилмоқда. Бу борада лицензия олиш тартиби соддалаштирилди. Утган уч йил давомида уларнинг сони 6 марта ошиб, 140 тага етгани диққатга сазовордир.

Мутлақо янги мазмун ва шаклга эга бўлган Президент мактаблари ҳамда ижод мактаблари бўйича ишлар фаол давом эттирилмоқда.

Математика ҳамда кимё-биология фанларини ривожлантириш бўйича қарорлар қабул қилдик. Уларга асосан ҳар бир туман ва шаҳарда ана шу фанларга ихтисослашган мактаблар босқичма-босқич ташкил этилади. Шу йилнинг ўзида математика йўналишида 56 та, кимё-биология йўналишида 27 та мактаб ташкил этилгани бу ишларнинг бошланишидир.

Математика, кимё, биология, ахборот тизимлари ва информатика фанлари бўйича сертификация тизимини жорий этишни бошладик. Урта таълим тизимида иқтидорли ўқувчилар ва ўқитувчилар билимини баҳолаш тизимини кенгайтириш мақсадида бошқа асосий фанлар бўйича ҳам сертификация тизимини жорий этиш зарур.

Хабарингиз бор, пойтахтимизда Мухаммад Хоразмий номида ахборот-коммуникация технологиялари ахтисослашган янги мактаб очдик. Айна пайтда фарзандларимизнинг “ай-ти” технологияларга қизиқишини янада ошириш ва уларнинг етук мутахассис бўлиб этилиши учун шароит яратиш мақсадида жорий йилда – 14 та, келгуси йилда – 82 та, 2022 йилда – 64 та, 2023 йилда – 45 та ахборот технологиясига ихтисослашган мактаблар ташкил этилади ва барча туман ва шаҳарлар қамраб олинади.

Ўқитувчилар ишини енгиллаштириш ва уларнинг саноҳиятидан оқилона фойдаланиш учун келгуси йилда таълимни рақамлаштириш ишларини яқинлаб, “Онлайн мактаб”, “Рақамли ва хавфсиз мактаб”, “Электрон дарслик”, “Электрон кундалик” каби тизимлар жорий этилади. 2020 йил охиригача мактабларни кенг полосули Интернет тармоғига улаш даражаси 70 фоизга етказилади. Келгусида барча мактаблар 100 фоиз Интернет билан таъминланади ва бунинг учун Давлат бюджетни маблағлари йўналтирилади.

Биз халқаро фан олимпиадалари ғолиблари ва уларнинг ўқитувчиларини рағбатлантириш тизимини йўлга қўйдик. Илгари олимпиадада олтин ёки кумуш медалга олса, совриндор ўқувчига ҳам, уни тайёрлаган ўқитувчига ҳам нари борса битта фахрий ёрлиқ бериларди. Ҳозир улар миллионлаб пул муқофоти билан тақдирланмоқда.

Бу рағбатлантириш тизими амалда ижобий натижа бера бошлагани алоҳида таъкидламоқчиман. Пандемия шароитига қарамасдан, ўқувчи ёшларимиз халқаро фан олимпиадаларида фаол иштирок этиб, юқори ўринларни эгаллаётгани барчамизни қувонтиради. Хусусан, бу йил 28 нафар иқтидорли ўғил-қизимиз ана шундай олимпиадаларда 2 та олтин, 8 та кумуш, 15 та бронза медал ҳамда 3 та дипломни қўлга киритгани алоҳида эътиборга лойиқ.

Ушбу йўналишдаги ишларимизни янги босқичга кўтариш мақсадида, Халқ таълими вазирлиги қoшидаги Фан олимпиадалари бўйича иқтидорли ўқувчилар билан ишлаш департаменти фаолиятини кучайтириш, вазирнинг биринчи ўринбосарини бу масала бўйича бевосита масъул этиб белгилаш лозим.

Биз кейинги пайтда таълим соҳасида мутлақо янги тизим яратиш мақсадида ташкил этишни бошлаган Президент ва ижод мактаблари зиммасига барча умумтаълим мактаблари учун ўрнатилган ва андоза бўлиш вазифаси юклатилган. Афсуски, Президент, ижод ва ихтисослаштирилган мактаблари ривожлантириш агентлигининг (С.Бобоҳўжаев) бу борадаги жонбозлиги ва ташаббускорлиги ҳали-ҳануз сезилмапти.

Айни вақтда, кўзлаган мақсадларимизга эришиш учун, мактабнинг ҳам масъулиятини оширадиган вақт келди. Бу – давр талаби. “Қарс икки кўлдан чиқади”, дейди халқимиз.

Бугун шиддат билан ривожланаётган замон ҳар биримиздан доимо изланиб, ташаббус кўрсатиб, янги ишларни талаб этмоқда.

Бир ўйлаб кўрайлик, нега қанчадан-қанча мактабларда битирувчиларнинг 10 фоизи ҳам олийгоҳларга кира олмапти? Ота-оналар репетитор ёллаб, пул тўлаб болаларини ўқишга тайёрлашга мажбур бўляпти.

Савол турлида: нима учун ақсарият мактабларимиз 11 йил ўқитган ўқувчилар олийгоҳга кира олмапти-ю, репетитор 2 йилда бунга эришяпти?

Бу саволлар ҳар бир мактаб ўқитувчиси, жамоаси ва директорини, ҳар қайси виждонли педагогни ўйлантириши зарур, деб ўйлайман.

Энди мактаб жамоатчилиги олдида ҳисобот берадиган

бўлади. Мактабни битирган ўқувчи олийгоҳга кириши керак ёки мактаб давридаёқ бирор-бир касб-хунарга эга бўлиши шарт. Айна шу мезон асосида мактаб жамоаси ва директор фаолиятига баҳо берилди.

Бугун ҳар бир ўқитувчи ва тарбиячи, олийгоҳ домласи таълим ва илм-фан соҳасидаги энг сўнгги ижобий янгиликларни ўқув жараёнларига татбиқ эта оладиган, чўкүр билим ва дунёқараш эгаси, бир сўз билан айтганда, замонамиз ва жамиятимизнинг энг илғор вакиллари бўлишлари керак.

Бундай устозлар қўлида таълим олган фарзандларимиз биз орзу қилган Ўзбекистоннинг ёруғ келажagini бунёд этишга қодир авлод бўлиб камол толади. Лекин бу юксак натижаларга эришиш учун таълим тизимидаги мавжуд муаммоларни ҳал қилишимиз лозим.

Бугун аниқ ва табиий фанларни ўқитиш методикаси мураккаб тузилгани, уларда назарий билимлар амалиёт билан боғланмагани, ўқув дастурларида узвийлик йўқлиги, дарсликларнинг мазмуни ва сифати қониқарсиз экани ҳақли эътирозларга сабаб бўлмоқда. Амалдаги таълим стандартлари ҳамда ўқув дастурлари асосан ўқувчини таълимнинг навбатдаги босқичига тайёрлашга йўналтирилган бўлиб, уларни эркин фикрлаш ва мустақил ҳаётга тайёрлаш масаласи эътибордан четда қолмоқда. Бундай ҳолатларга барҳам бериш учун, хорижий экспертлар ва тажрибали ўқитувчиларни кенг жалб қилган ҳолда, умумий таълимнинг Миллий ўқув дастури лойиҳасини ишлаб чиқиш ва жорий ўқув йили давомида уни илмий-тадқиқот ва таълим муассасаларида синовдан ўтказиш лозим.

Шунингдек, умумтаълим мактабларида дарслик ва ўқув-методик мажмуаларни тажриба-синовдан ҳамда чет эллик мутахассислар иштирокида экспертизадан ўтказиш тизими мавжуд эмас. Мақтаб дарсликларини яратиш ва чоп этишни тартибга солиш масаласи ҳам долзарб бўлиб қолмоқда.

Шу сабабли Республика таълим маркази фаолияти замонавий талаблар асосида тубдан қайта қўриб чиқилиб, такомиллаштирилиши керак. Ушбу марказнинг фаолияти Вазирлар Маҳкамасида Бош вазир ўринбосари Б.Мусаев томонидан шахсан мувофиқлаштирилиши ва назоратга олинishi зарур.

Бошланғич синфлардан бошлаб фарзандларимизнинг қизиқиш ва қобилиятларини аниқлаш, келгусида уларни ихтисослашган синфларда ўқитишни давом эттириш тизимини жорий этиш лозим. Бунинг учун Халқ таълими вазирлиги, Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси навбатдаги ўқув йилидан бошлаб 4-синф битирувчиларини фанлар бўйича саралаш ва йўналтириш тартибини амалиётга киритиши керак.

Ҳозирги пайтда умумтаълим муассасаларининг олий маълумотли педагог кадрлар билан таъминланиш даражаси 87 фоизни ташкил этади. Кўплаб мактаблар, айниқса, чекка ҳудудлардаги таълим масканларидан бир қатор фанлар бўйича малакали ўқитувчилар етишмапти. Шу муносабат билан педагог кадрлар тайёрлаш масаласи ҳамisha эътиборимиз марказида туриши зарур.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри раҳбарлари ўз ҳудудидида педагог кадрлар тайёрлайдиган университет ва институтлар билан жиҳдий ишлаши керак. Ушбу олий таълим даргоҳларининг профессор-ўқитувчиларига ипотека ва истаъмом кредитлари ажратиш, уларнинг соғлигини мустаҳкамлаш, санаторий ва курортларда даволанишини ташкил этиш масалалари шахсан ҳудуд раҳбарининг назоратида туриши лозим. Чунки, эътибор қаратадиган бўлсак, жойлардаги ҳамма мутахассиснинг – фермер ёки инженерни олисамиз, бошқа касб вакиллари олисамиз, ҳаммасига эътибор ва ғамхўрлик қиладиган ташкилотлар бор. Фақат ўқитувчининг, ўқитувчи тайёрлайдиган институтларнинг, таъбир жоиз бўлса, жойларда “эгаси” йўқ.

Такрор айтаман, энди бу масала билан шахсан ҳокимлар шугулланади.

Бугунги тез ўзгараётган замонда, барча соҳаларда ходимларнинг билим ва малакасини мунтазам ошириб бориш ҳал қилувчи масалага айланган бир пайтда педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизими бу талаблардан орқада қолмоқда.

Халқ таълими вазирлигининг Абдулла Авлоний номидаги Халқ таълими тизими раҳбар ва мутахассис ходимларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти бор. Минг афсуски, бу институтининг исми жинсига мос эмас. Улугъ маърифатпарвар илгари сурган ва муваффақиятли амалга оширган ғоялар, замонавий таълим методикасини ишлаб чиқиш масалалари институт фаолиятида ўзининг

амалий ифодасини топа олмаётганини айтишга мажбуримиз.

Шу муносабат билан мактаб директорлари ва ўқитувчиларининг малакасини ошириш тизимини танқидий қўриб чиқиш зарур. Бу борада Абдулла Авлоний номидаги институт фаолиятини тубдан қайта ташкил этиш талаб этилади.

Мазкур таълим даргоҳи ҳудудлардаги университетлар ва педагогика институтлари билан биргаликда туман халқ таълими бўлими мудирлари ва мактаб директорларининг малакасини ошириш, ўқитишнинг замонавий методикаларини яратиш, масофавий таълим бериш масалаларига алоҳида эътибор қаратиши керак.

Соҳада рақобатни таъминлаш мақсадида нодавлат таълим ташкилотларини ҳам малака ошириш ва қайта тайёрлаш тизимига жалб қилиш вақти келди. Бу жараёнда ўқитиш харажатларини қоплаш учун Давлат бюджетидан маблағ йўналтирилади.

Ўрнатилган ўқитувчилар учун мажбурий малака ошириш талабларини бекор қилиш, уларнинг фаолиятини бевосита ўқувчилар билан билим даражаси билан баҳолашни назарда тутиш лозим. Ўқувчилари халқаро фан олимпиадаларида ғолиб бўлган педагогларга олий малака тоифаси тўғрисида тўғри тақдим этилиши керак.

Эндиликда халқ таълими ходимларининг малакасини ошириш ва қайта тайёрлашнинг янги тизими жорий этилади. Ўйни, ўқитувчилар бевосита малака ошириш марказларига бормасдан, масофадан туриб ўз касбий кўникмаларини доимий ривожлантириш имкониятига эга бўладилар. Бундан ташқари, таълим сифатини оширишга кўмаклашадиган ва ўқитувчиларнинг доимий касбий ривожланишига амалий ёрдам кўрсатадиган устоз-шоғирд тизими ташкил қилинади ва уларнинг меҳнати муносиб рағбатлантирилади.

Мактабларда информатика, кимё, хорижий тиллар каби фанлар бўйича ўқитувчилар етишмовчилигини бартараф этиш мақсадида педагогик бўлмаган йўналишлар бўйича олий таълим олаётган ёшлар учун қисқа мuddатли педагогик курслар ташкил қилинади.

Муаллим ва ўқитувчиларнинг билими ва малакасини ошириш ҳақида гапирганда, бугун жамиятимизда долзарб бўлиб турган яна бир масалага тўхталиб ўтиш зарур, деб ўйлайман.

Айтинч-ки, ўқитувчи ўз устиди ишлаши, билим ва маҳоратини ошириши учун қўшимча методик ёрдамни қаердан олади? Албатта, шу соҳага оид китоб ва қўлланмалардан, махсус педагогик нашрлардан олади.

Афсуски, биз кейинги йилларда “мажбурий обуна” баҳо-насида ихтиёрий обунани ҳам йўқ қилдик. Бунинг натижасида мактаб ва олийгоҳларнинг ўқитувчи ва домлаплари ўзлари учун зарур бўлган газета ва журналлардан ажралиб қолди. Шундай аянчли ҳолга келдикки, ҳатто айрим раҳбарлар газета ўқимаслиги билан мактадангина бўлдилар.

Узингиз биласиз, дунёда компьютер технологиялари энг ривожланган давлатлардан бири бу – Япониядир. Лекин ушбу мамлакатда кунига 3-4 миллион нусxada нашр этиладиган газеталар борлигига нима дейсиз? Айтмоқчиманки, ҳаётимизда радио-телевидение, Интернет билан бирга босма нашрларнинг ҳам ўз ўрни бор.

Бугунги кунда босма нашрларни таълим муассасаларига, ўқитувчи-профессорларга етказиб бериш ҳам жиҳдий муаммога айланган. Чунки бу борада матбуот тарқатиш ва почта тизимининг фаолияти мутлақо талабга жавоб бермайди.

Шу муносабат билан Вазирлар Маҳкамаси бир ой мuddатда босма матбуот нашрлари фаолиятини қўллаб-қувватлаш, хусусан, мактаб ва олийгоҳларни педагогик фаолият учун зарур нашрлар билан таъминлаш, уларнинг кутубхоналарини ўқув ва бадий адабиётлар билан тўлдириш чора-тадбирларини ишлаб чиқисин ва амалга оширсин.

Ўқувчиларнинг қобилиятини озога чиқариш, бўш вақтини мазмуни ташкил этишга қаратилган беш муҳим ташаббус доирасида ҳам ижобий ишлар олиб боришмоқда. Бу борадаги амалий ҳаракатларни давом эттириш, айниқса, мусиқа ва санъат, ахборот технологиялари ва спорт тўғрисидаги фаолиятини янада ривожлантириш, уларни зарур восита ва жиҳозлар билан тўлиқ таъминлаш алоҳида диққат марказида бўлмоғи лозим.

Ҳаммаизига аёнки, бугунги мураккаб глобаллашув даврида жамиятимизда миллий ғоя ва мафкуравий имунитетни кучайтириш, ёшларимизни турли зарарли ғоя ва таҳдидлардан асраш, уларни ўз мустақил фикрига эга, иродали, фидойи ва ватанпарвар инсонлар этиб тарбиялаш ҳар қачонгидан ҳам долзарб аҳамият касб этмоқда. Шу сабабли биз биринчи марта умумтаълим мактабларида “Тарбия” фанини жорий этмоқдамиз.

(Давоми 5-саҳифада)

ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР – ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ БАРПО ЭТИШДА КАТТА КУЧ, ТАЯНЧ ВА СУЯНЧИМИЗДИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Ўқитувчи ва мураббийлар кунига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи

(Боши 1-, 2-, 3-, 4-саҳифаларда)

Маърифатпарвар бобомии Абдулла Авлонийнинг асрий қадриятларимиз асосида яратган "Туркий "Гулистон" ёхуд ахлоқ" асари шарқона тарбиянинг ноёб қўлланмиси сифатида бугунги кунда ҳам ўзининг қадри ва аҳамиятини йўқотган эмас. Биз "Тарбия" фанининг назарий асосларини ишлаб чиқишда мана шундай бебаҳо асарлардан самарали фойдаланишимиз зарур.

Хабарингиз бор, бир йил олдин ўтказилган селектор йиғилишида халқ таълимини ривожлантиришни умуммиллий мақсад, умумхалқ ҳаракати сифатида белгилаб олган эдик. Ушбу ҳаракат доирасида барча поғонадаги раҳбарлар ва уларнинг ўринбосарлари мактабларини оталиққа олган эди. Шундан сўнг ҳокимларимиз "урра-уррачилик" билан бир муддат мактабга киргандек бўлди, буни "ойнаи жаҳон"да намойиш ҳам қилди. Лекин шу билан تامом – мактаб эсимиздан чиқди.

Тақрор айтаман, бугун мактабга кирмаган, мактабнинг, ёш авлоднинг дарду ташвишлари билан яшамаган раҳбарни эртага ҳаётнинг ўзи қабул қилмайди.

Хозирги вақтда қишлоқ ҳўжалиги соҳасида ҳам институционал ислохотлар олиб борилмоқда. Энди ҳокимлар иш вақтининг фақат 10-15 фоизини қишлоқ ҳўжалиги соҳасига сарфлайдиган шароит вужудга келмоқда. Қолган вақтда улар ижтимоий масалалар, аввало, таълим-тарбия, маънавият билан бевосита шуғулланишлари лозим.

Мана, ҳар бир ҳоким ёки унинг ўринбосарлари ҳамма фермерларни номма-ном биллади. Лекин мактаб директорларини, илгор синф раҳбарларини, фаол ўқитувчиларини-чи? Бугун бу борада қайси ҳокимни ибрат, намуна қилиб кўрсата оламиз? Афсуски, жавоб йўқ.

Шундан келиб чиққан ҳолда, ҳар бир вилоят, туман ва шаҳар ҳокими ҳафтада бир кунни албатта мактабга бағишлаши керак.

Мактаб муаммосига биринчи даражали масала деб қарашимиз лозим. Мактаб – фақатгина таълим берадиган маскан эмас, барчамиз учун юксак маънавият бешигига, фарзандларимизни болалиқдан бошлаб касбга ўргатувчи даргоҳга айланиши зарур.

Жорий ўқув йилидан бошлаб профессионал таълим тизимида янги шаклдаги муассасалар тармоғи йўлга қўйилаётганидан барчангиз хабардорсиз. Жумладан, халқаро стандартларга мос 725 та профессионал таълим муассасаси – касб-ҳунар мактаби, коллеж ва техникумлар яқин кунларда ўз фаолиятини бошлайди. Уларда 200 миңдан ортқ ўқувчилар бугунги талабларга жавоб берадиган ўқув дастурлари асосида таълим олади.

Олий ва урта махсус таълим вазирлиги халқаро меҳнат бозори талабларига жавоб берадиган кадрларни тайёрлаш, профессионал таълимнинг мазмуни ва сифатини ошириш дастурини ишлаб чиқсин. Худудларнинг раҳбарлари эса битириб чиқаётган ёш мутахассисларни муносиб иш билан таъминлаш ҳақида бош қотириши зарур.

Қадрли юртдошлар!

Бугунги кунда жаҳондаги нуфузли олий таълим муассасалари илм-фаннинг йирик ўчоқлари ҳисоблангани ҳеч кимга сир эмас. Шунини ҳисобга олиб, биз мамлакатимиз олий таълим тизимида туб ислохотларни амалга оширишимиз. Янги-янги олий ўқув юрталари, дунёдаги етакчи университетларнинг филиаллари ташкил этилмоқда.

Мисол учун, сўнги 4 йилда мамлакатимизда 47 та янги олий таълим муассасаси, жумладан, хорижий университетларнинг филиаллари ташкил этилиб, олий ўқув юрталарининг сони 125 тага етди.

Давлат-хусусий шериклик тизими асосида нодавлат олий таълим муассасалари фаолияти йўлга қўйилмоқда. Аҳоли фикрини ўрганган ҳолда, сиртки ва кечки таълим шаклларини қайта тикладик, қабул квоталари оширилмоқда. Мактаб битирувчиларини олий таълимга қамраб олиш даражаси 2016 йилги 9 фоиздан 2020 йилда 25 фоизга етган бўлса-да, биз бу ишларни янада кенгайтиришимиз зарур.

Профессор-ўқитувчиларнинг хориждаги олий таълим ҳамда илмий-тадқиқот масканларида малака ошириши ва стажировка ўтатиши таъминлайдиган механизм яратилди. Уларнинг ойлик иш ҳақи миқдори 2018 йилга нисбатан ўртача 2,5 баробар оширилди. Бу йилдан бошлаб 10 та олий таълим муассасаси ўзини ўзи молиялаштириш тизимига ўтказилди.

Айни пайтда олий таълим соҳасида бир қатор муаммолар сақланиб қолаётганини таъкидлаш лозим. Бу муаммолар нималардан иборат? Уларни ҳал этиш учун қандай тадбирларни амалга оширишимиз керак?

Аввало, соҳада давлат-хусусий шериклигини ривожлан-

тириш, айниқса, худудларда нодавлат олий ўқув юрталарини ташкил этиш секин бормоқда. Мана, Фарғонада Корея билан, Хоразмда Малайзия билан ҳамкорликда олий ўқув юрталари ташкил этиляпти. Лекин, нима учун бошқа вилоятларда бундай ҳаракатлар сезилмаяпти?

Аксарият битирувчиларнинг билим ва малакаси меҳнат бозори талабларига жавоб бераётганини ҳам тан олишимиз керак. Маҳаллий таълим муассасаларида инновацион фаолият ҳамда тадқиқот натижаларини амалиётга жорий этиш даражаси жуда паст. Тизимда илмий даражали ўқитувчиларда бу йўлдан 37 физ экани бизни қониқтирмайди. Худудларда бу кўрсаткич аянам паст даражада сақланиб қолмоқда.

Олий таълим масканларини илмий лабораториялар билан жиҳозлаш, тизимда ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш даражаси ҳам паст эканини қайд этиш лозим.

Сир эмас, бугунги пандемия жуда кўп соҳалар қаторида соғлиқни сақлашнинг илм-фан йўналишида ҳам ҳали билимларимиз заиф эканини кўрсатиб қўйди. Барчамиз бундан жиддий ҳулоса қилишимиз керак.

Олий таълим тизимининг вазифаси фақат талабаларга дарс беришдан иборат эмас. Университет ва институтларимиз илм-фан соҳасида ҳам фаол ишлаши, ёшларни илмий ишларга, катта-катта лойиҳаларга жалб этиши керак. Ушбу муассасаларда илмий-тадқиқот ишларини янада ривожлантириш мақсадида илмий-техник дастурлар доирасида амалга ошириладиган лойиҳалар кўламини 3 баробар кенгайтириш, докторантурага қабул квоталарини 4 марта кўпайтириш зарур.

Бугун "рақамли иқтисодиёт" деган тушунча дунёда энг долзарб масалага айланганини барчамиз кўриб турибмиз. Айни пайтда ахборот технологиялари соҳасида чуқур билим ва малакага эга бўлган, улардан унумли фойдалана оладиган замонавий мутахассислар миллий иқтисодиётимиз учун ниҳоят зарур. Барчамиз бу масалани чуқур англаган ҳолда, шу мақсадга эришиш учун жиддий ҳаракат қилишимиз шарт. Бу ишга бугун киришмасак, эртага кеч бўлади.

Вазирлар Маҳкамаси ушбу устувор вазифалар ижроси юзасидан алоҳида дастур ишлаб чиқиши зарур.

Мухтарам дўстлар!

Ёдингизда бўлса, давлат раҳбари сифатидаги менинг биринчи учрашувим 2016 йил 30 декабрда мамлакатимиз академиклари билан бўлиб ўтган эди. Бу пайтда Фанлар академияси муаммолар тирдобига ботиб қолган, унга охириги сайловлар 1995 йилда ўтказилган эди. Оқибатда ўтган давр мобайнида академикларнинг сони 2 баробар қисқарди, 63 нафар академик қолган эди, холос.

Биз академияни, таъбир жоиз бўлса, реанимация ҳолатидан чиқариб, соғлом, тўлақонли фаолиятга қайтариш учун зарур амалий чораларни кўрдик. 32 нафар янги академик сайланди. Фанлар академиясининг фаолиятини давлат бюджетидан молиялаштириш тизими йўлга қўйилди. Бир қатор илмий-тадқиқот институтлари ва марказлар фаолияти қайта тикланди. Жумладан, 40 та илмий лаборатория замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Ушбу мақсадлар учун биргина Фанлар академиясининг институтларига қарийб 300 миллиард сўм маблағ йўналтирилди.

Биз жамиятимизда илм-фаннинг қадрини кескин ошириш, олимлар ва тадқиқотчилар учун шароит ва имкониятларни кенгайтириши йўлида жиддий ҳаракат қилганмиз. Айни пайтда таъкидлаш лозимки, ўша учрашувда билдирилган аксарият вазифа ва топшириқлар бугун ҳам долзарб бўлиб, уларни тўлақонли амалга ошириш учун барчамиз масъулмиз.

Фанлар академияси, Олий таълим вазирлиги, Инновацион ривожланиш бўлимига бир ой муддатда Ўзбекистонда илм-фан соҳаларини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси лойиҳасини киритсин.

Шахсан мен жонқуяр олимларимиз буюқ аждодларимизнинг илмий аънаналарини муносиб давом эттирган ҳолда, илм-фанни тараққийлатишнинг драйверига айлантириб, мамлакат ривожига хизмат қиладиган муҳим кашфиётлар яратишларига ишонаман.

Қадрли ватандошлар!

Барчамиз яхши биламизки, инсоннинг онги ва дунёқараши, фикри ўзгармаса, жамият ўзгармайди. Жамият ўзгармаган жойда ҳеч қандай ижобий натижа ҳам, тараққийёт ҳам бўлмайди. Одамларнинг онгу тафаккурини ўзгартирувчи куч эса, ҳеч шубҳасиз, аввало, ўқитувчи-мураббийлар, олийгоҳ домлалари, илм-фан арбоблари, маданият ва санъат, адабиёт намояндаларидир.

Бугун биз яшаётган жамиятга янги фикр, янги ғоя, энг муҳими, ислохотларни амалга оширишга қодир бўлган янги

авлод кадрлари керак. Албатта, халқимизнинг мардона меҳнати, ўқитувчи ва мураббийларнинг жонбозлиги туфайли таълим соҳасини тубдан модернизация қилиш бўйича кўп иш қилдик. Лекин ҳаммамиз яхши тушунамизки, булар – катта мақсад йўлида ташланган дастлабки қадамлар, холос.

Барчангиз гувоҳсиз, бугун замон шиддат билан ўзгариб, барча соҳалар қатори таълим тизими олдида ҳам ўта долзарб ва мураккаб вазифаларни қўймоқда. Биз дунё миқёсидаги кескин рақобатга бардош бера оладиган миллий таълим тизимини яратишимиз зарур. Шу мақсадда, аввало, таълим масканларининг моддий-техник базасини, кадрлар салоҳиятини мустаҳкамлаш, дарсликлар ва ўқув қўлланмаларини замон талаблари асосида такомиллаштириш, ўқув дастурлари ва стандартларини оптималлаштириш, ўқув ҳодимларининг иш ҳақини босқич-ма-босқич ошириб бориш, уларнинг машаққатли меҳнатини муносиб қадрлаш бундан буён ҳам доимий эътиборимиз марказида бўлади.

Бугун мен, аввало, таълим-тарбия соҳаси фидойиларига, барча юртдошларимизга мурожаат қилиб айтамоқчиман: азиз дўстлар, биродарлар, агар интилмас, астойдил ҳаракат қилсак, ҳар қандай балинд маррани эгаллаш қўлимиздан келади. Биз маърифат борасида, таъбир жоиз бўлса, "илиги тўқ" халқимиз. Илм-фанга интилиш бизнинг қонимизда, бугунги тил билан айтганда, генимизда бор.

Ҳаммамиз яхши тушунамиз, Учинчи Ренессанс пойдеворини яратиш – беш-ўн йилда бўладиган иш эмас. Бунинг учун, аввало, юзлаб, миңлаб истеъдодли кадрлар, фидойий шахслар керак.

Биз Худо берган истеъдодга парвариш зарурлигини, агар ўз вақтида шароит яратиб берилмаса, ҳар қандай иқтидор ҳам сўниб қолиши мумкинлигини яхши англаймиз.

Мана, Теурирлар даврини эслайлик, Ғазнавийлар, Хоразмшоҳлар, Навоийлар замонини ёдга олайлик. Агар давлат томонидан эътибор ва ҳоимйлик бўлмаса, ижодий муҳит яратиб берилмаса, улуг алломаларимизнинг салоҳияти бу даражада ёрқин намоён бўлмас эди.

Бугун давлатимиз томонидан илм-фан, таълим ва тарбия, маданиятни ривожлантириш учун қанча куч, қанча маблағ керак бўлса, ҳаммасини топамиз. Қандай имконият зарур бўлса – яратамиз.

Баъзи одамлар, пандемия даврида шу гаплар зарурми, деб ўйлаши ҳам мумкин. Бундай тор қараш билан яшайдиган кишилар йўналишда. Худо хоҳлса, коронавирус пандемияси ҳам эртани-кечми, албатта тарихга айланади.

Бу касаллик бошланган март ойидаёқ биз ушбу оғир синовдан муносиб ҳолда, ундага кучли бўлиб ўттишимиз керак, деб ўз олдимизга улкан вазифа қўйган эдик. Бугун ана шу мақсадларимиз аста-секин амалга ошмоқда. Биз барчамиз улуг аждодларимиздан ибрат олиб, уларга муносиб бўлиб, доимо эзгу орзу-интилишлар билан яшайшимиз керак.

Бугунги фурсатдан фойдаланиб, мен йил бошида Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномадаги бир фикрга эътиборингизни қаратишни ўринли, деб биламан. Яъни: "Энг катта бойлик – бу ақл-заковат ва илм, энг катта мерос – бу яхши тарбия, энг катта қашшоқлик – бу билимсизликдир".

Чиндан ҳам, бугун биз улуг ниятлар билан пойдевор қўяётган янги Ўғғонши даври мамлакатимизда мана шундай улкан бойлик яратишга, халқимизнинг ҳаётини фаровон қилишга ва келгуси авлодларга ўзинимиздан муносиб мерос қолдиришга хизмат қилади.

Ишонаманки, ўз тарихида не-не буюқ ишларни шараф билан амалга оширган халқимизнинг интеллектуал ва маънавий салоҳияти, куч-қудрати ва олижаноб фазилатларига таяниб, ўз олдимизга қўйган улуг ва эзгу мақсадларимизга албатта эришамиз.

Азиз муаллимлар, мухтарам домлалар!

Мен янги Ўзбекистонни – обод ва фаровон, демократик мамлакатни барпо этишда сиз, мухтарам педагогларни, профессор-ўқитувчиларни ўзим учун энг катта куч, таянч ва суюнч, деб биламан. Сизларнинг ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган фаолиятингизни қўллаб-қувватлаш, сизлар учун муносиб меҳнат ва турмуш шароити яратиб беришни Президент сифатида ўзимнинг муқаддас бурчим, деб ҳисоблайман.

Сизларни қўтлуг байрамингиз билан яна бир бор чин юракдан табриқлаб, барчангизга сийҳат-саломатлик, бахту саодат, масъулиятли ва шарафли фаолиятингизда муваффақиятлар, наҳодонларингизга файзу барака тилайман.

Доимо фарзандларингиз, шогирдларингиз, элу юртимиз хурмати ва ардоғида бўлиш бахти насиб этсин, азиз устозлар!

Эътиборингиз учун раҳмат.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ ТИЗИМИДА АЛОҲИДА ЎРНАК КЎРСАТГАН ХОДИМЛАРДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда таълим тизимини халқаро стандартлар асосида ривожлантириш, соҳага доир ислохотларни муваффақиятли амалга ошириш, ўқув-тарбия жараёнига илгор хорижий тажрибалар, инновацион педагогик ва ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этиш ишларига қўшган муносиб ҳиссаси, ўқувчиларга илм-фан асослари ва замонавий касб-хунарларни ўргатиш, уларнинг интеллектуал салоҳиятини юксалтиришдаги катта хизматлари, юқори малакали кадрларни тайёрлаш, ҳар томонлама соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш, ёшларни она Ватанга муҳаббат, истиқлол гоярлигига садоқат руҳида тарбиялаш йўлидаги ибратли фаолияти ҳамда ижтимоий ҳаётдаги фаол иштироки учун қуйидагилар фахрий унвон, орден ва медаллар билан мукофотлансин.

"БУЮК ХИЗМАТЛАРИ УЧУН" ОРДЕНИ БИЛАН
Жумаев Тўхтамурод Муртазаевич – Қорақўл туманидаги халқаро математика мактаби фахрий директори, Бухоро вилояти

"ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASIDA ХАЛҚ ЎҚИТУВЧИСИ" ФАХРИЙ УНВОНИ БИЛАН

Абдиев Бахтиёр Бобоназарович – Китоб туманидаги 1-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернатининг математика фани ўқитувчиси, Қашқадарё вилояти
Ўлдахшева Файзиҳон Араповна – Норин туманидаги 20-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Наманган вилояти

"ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASIDA ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ХОДИМИ" ФАХРИЙ УНВОНИ БИЛАН
Рахманова Раънохон Мухтаровна – Олтинсой туманидаги 22-умумий ўрта таълим мактабининг кимё фани ўқитувчиси, Сурхондарё вилояти
Аслонова Мухтарам Аскарловна – С.Х.Сирожиiddинов номидаги Республика академик лицейининг биология фани ўқитувчиси

"ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASIDA ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЁШЛАР МУРАББИЙСИ" ФАХРИЙ УНВОНИ БИЛАН
Кусенова Канзира Карбаевна – Томди туманидаги 8-умумий ўрта таълим мактабининг физика фани ўқитувчиси, Навоий вилояти
Узакбаева Роза Сарсеновна – Қорақалпоғистон Республикаси 1-Меҳрибонлик уйи ўқитувчиси
Ишанкулов Артиқбай – Тошкент педиатрия тиббиёт институти қошидаги академик лицейи директори

"ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASIDA ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СПОРТ УСТОЗИ" ФАХРИЙ УНВОНИ БИЛАН
Мусаев Абдурашид Ибраҳимович – Чирчиқ ихтисослаштирилган олимпия захиралари мактаб-интернатининг ашхак вашиш бўйича катта мураббий, Тошкент вилояти
Ходжаев Раъван Илханович – Бухоро ихтисослаштирилган олимпия захиралари мактаб-интернатининг бокс бўйича бош мураббий, Бухоро вилояти

"ФИДОКОРОНА ХИЗМАТЛАРИ УЧУН" ОРДЕНИ БИЛАН
Арипов Мерсаид – Ўзбекистон Миллий университетининг амалий математика ва компьютер таҳлили кафедраси профессори
Бабоева Сабир Хасановна – Гулистон туманидаги 27-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг кимё фани ўқитувчиси, Сирдарё вилояти
Шадиёв Турсун – Тошкент шаҳридаги Халқаро Вестминстер университетининг "ЮНЕСКО" кафедраси мудири

"МЕҲНАТ ШУҲРАТИ" ОРДЕНИ БИЛАН
Абдуллаева Зайнабжан Худайбергеновна – Эллиқалъа туманидаги 61-умумий ўрта таълим мактабининг биология фани ўқитувчиси, Қорақалпоғистон Республикаси
Абдураимова Зулфия Хаитовна – Юнусобод туманидаги 250-умумий ўрта таълим мактабининг рус тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри
Абдурахманова Саломат Шукриевна – Мирзабод туманидаги 33-умумий ўрта таълим мактабининг 8-А синф раҳбари, математика фани ўқитувчиси, Сирдарё вилояти
Азизов Алихан Шаропович – От спорт бўйича Республика олий спорт маҳорати мактаби бош мураббийи
Боранбаева Саодат Хасановна – Яшнобод туманидаги 166-умумий ўрта таълим мактабининг география ва иқтисодий билим асослари фанлари ўқитувчиси, Тошкент шаҳри
Грибанова Татьяна Александровна – Миробод туманидаги 158-умумий ўрта таълим мактаби директори, Тошкент шаҳри
Губина Галина Фёдоровна – Зарафшон шаҳридаги 3-мактабча таълим муассасаси мудири, Навоий вилояти
Зайнутдинова Муйинсхон Исмоиловна – Чуст туманидаги 1-умумий ўрта таълим мактабининг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Наманган вилояти
Камалова Дилором Туваловна – Жомбой туманидаги 20-умумий ўрта таълим мактабининг физика фани ўқитувчиси,

Самарқанд вилояти
Краснолобова Наталия Рафаэловна – Нурафшон шаҳридаги 57-умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, Тошкент вилояти

Мавлонов Оқилжон Тахирович – Ўзбекистон туманидаги 16-умумий ўрта таълим мактабининг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Фарғона вилояти

Мамажонова Иноятхон Аҳмаджонова – Булоқбоши туманидаги 14-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, Андижон вилояти

Мирзамова Мавсуда Абдуқаҳхаровна – Наманган шаҳридаги 82-умумий ўрта таълим мактаби директори, Наманган вилояти

Мокрова Людмила Федоровна – Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардиясининг Республика ихтисослаштирилган мусиқа академик лицейи фортепиано ўқитувчиси

Рахимов Ҳошим Темирович – Гиждувон туманидаги 5-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, Бухоро вилояти

Салиджанова Анжелика Анваровна – Мирзо Улугбек туманидаги 208-умумий ўрта таълим мактабининг информатика фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Санаева Раҳима Амиркуловна – Самарқанд шаҳридаги 49-умумий ўрта таълим мактабининг кимё фани ўқитувчиси, Самарқанд вилояти

Туляганов Дилшат Убайдуллаевич – Тошкент шаҳридаги Турин политехника университетининг табиий ва математика фанлари кафедраси мудири

Узакв Карим Эргашович – Ғузор туманидаги 24-умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, Қашқадарё вилояти

Фозиллов Нишонбой Арабович – Зомин туманидаги "Муруват" ноғиронлиги бўлган аёллар учун интернат уйи директори, Жиззах вилояти

Хайитова Гулбинисо Очилдиевна – Жарқўбон туманидаги 12-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернатининг физика фани ўқитувчиси, Сурхондарё вилояти

Шамсутдинова Оптобхон Максудалиевна – Меҳнат фахрийси, Фарғона вилояти

Шаумарова Мухая – Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтининг қишлоқ хўжалик машиналари кафедраси профессори

Ўлдахшева Равза Тажиддиновна – Олмалик шаҳридаги 18-умумий ўрта таълим мактабининг биология фани ўқитувчиси, Тошкент вилояти

II ДАРАЖАЛИ "СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН" ОРДЕНИ БИЛАН
Жуммаев Турсунмурод Ражабович – Музабод туманидаги "Баркамол авлод" болалар мактабининг "Ёш табиатшунослар" тўғараги раҳбари, Сурхондарё вилояти

Кенжаева Фарида Жумаевна – Чирчиқ шаҳридаги 14-Меҳрибонлик уйи директори, Тошкент вилояти

Муминова Нафиса Гайбуллаевна – Мирзабод туманидаги 11-мактабча таълим муассасаси мудири, Сирдарё вилояти

Муминова Одинахон Тожтемировна – Олтиариқ туманидаги 19-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Фарғона вилояти

Раупова Дилбар Махмудовна – Когон туманидаги 21-умумий ўрта таълим мактабининг 5-В синф раҳбари, бошланғич синф ўқитувчиси, Бухоро вилояти

Реджапова Донахон Холқўқаровна – Андижон шаҳридаги Болалар шаҳарчаси тарбиячиси, Андижон вилояти

Тиллаева Феруза Раҳимовна – Богот туманидаги 12-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Хоразм вилояти

Токарева Ирина Александровна – Юнусобод туманидаги 259-умумий ўрта таълим мактаби директори, Тошкент шаҳри

Усарова Санталат Утаевна – Мирзачўл туманидаги 9-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Жиззах вилояти

Усанова Мияссар Жураевна – Косон туманидаги 6-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Қашқадарё вилояти

Хусенова Замира Носировна – Яшнобод туманидаги 244-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Якубова Гулчехра Уктамовна – Самарқанд шаҳридаги 1-Меҳрибонлик уйи тарбиячиси, Самарқанд вилояти

Янгибоева Юлдуз Абдирахматовна – Яккабоғ туманидаги 21-умумий ўрта таълим мактаби директори, Қашқадарё вилояти

"ДЎСТЛИК" ОРДЕНИ БИЛАН
Абдуллаева Гулнора Тулановна – Фарғона шаҳридаги "Муруват" ноғиронлиги бўлган болалар учун интернат уйи тарбиячиси, Фарғона вилояти
Адилова Дилором Облоқуловна – Нурота туманидаги 11-умумий ўрта таълим мактабининг кимё фани ўқитувчиси, Навоий вилояти

Алимухамедова Магмура Маликовна – Меҳнат фахрийси, кимё фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Бахранова Зоя Анатолевна – Зарафшон шаҳар халқ таълими бўлими мудири, Навоий вилояти

Бобоев Аҳмеджон Боевич – Сариссиё тумани халқ таълими бўлими бош методисти, Сурхондарё вилояти

Борисова Ирина Леонидовна – Миробод туманидаги 83-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Ботиров Низомидин – Оққўрғон туманидаги 8-умумий ўрта таълим мактаби директори, Тошкент вилояти

Гадаева Манзура Уруновна – Когон шаҳридаги 17-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, Бухоро вилояти

Гадаева Мусаллам Нуриддиновна – Узун туманидаги 13-умумий ўрта таълим мактабининг 6-А синф раҳбари, адабиёт фани ўқитувчиси, Сурхондарё вилояти

Гладкова Любовь Ефимовна – Янгийўл шаҳридаги 10-умумий ўрта таълим мактабининг география ва иқтисодий билим асослари фанлари ўқитувчиси, Тошкент вилояти

Ғойиба Дилбар Журақуловна – Бухоро давлат университети қошидаги Қорақўл академик лицейи биология фани ўқитувчиси, Бухоро вилояти

Джуманова Рамиза Хайруллаевна – Нукус шаҳридаги Президент мактабининг математика фани ўқитувчиси, Қорақалпоғистон Республикаси

Елеушинова Салтанат Даурихановна – Қонимех туманидаги 1-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Навоий вилояти

Жаббарова Ҳадича Садиковна – Шўрчи туманидаги 68-ақли заиф болалар учун ихтисослаштирилган таълим муассасасининг тарих фани ўқитувчиси, Сурхондарё вилояти

Звонова Елена Юревна – Муборак туманидаги 1-умумий ўрта таълим мактабининг жисмоний тарбия фани ўқитувчиси, Қашқадарё вилояти

Зиятдинова Генара Митхатовна – "Elite Education Alternativa Sehriyo" нодавлат таълим муассасаси директори, Тошкент шаҳри

Зуфаров Рустам Аҳмедович – Тошкент давлат юридик университетининг жиноят ҳуқуқи, криминология ва коррупцияга қарши курашиш кафедраси профессори

Ибрагимов Анатолий Касимович – Спорт яққаурашлари бўйича Республика олий спорт маҳорати мактабининг эркин кураш бўйича мураббийи

Исмаилов Патмулла Раҳматович – Тошкент давлат техника университетининг метрология, стандартлаштириш ва сертификатлаштириш кафедраси профессори

Куранбеков Аҳмадулло – Тошкент давлат шарқшунослик университетининг эрон-афғон филологияси кафедраси профессори

Мирзаева Музаамхон Ашуралиевна – Фарғона туманидаги 47-умумий ўрта таълим мактабининг 7-А синф раҳбари, немис тили фани ўқитувчиси, Фарғона вилояти

Ортиқов Исроилжон Собирович – Пахтаобод туманидаги 32-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернатининг кимё фани ўқитувчиси, Андижон вилояти

Рабминова Хулқар Рабминовна – Оқдарё туманидаги 45-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг мусиқа фани ўқитувчиси, Самарқанд вилояти

Раззиков Батирбай Турсинбаевич – Хўжайли туманидаги 3-умумий ўрта таълим мактабининг физика фани ўқитувчиси, Қорақалпоғистон Республикаси

Раимкулова Шоира Махматкуловна – Боевут туманидаги 18-умумий ўрта таълим мактабининг физика фани ўқитувчиси, Сирдарё вилояти

Реймов Аҳмед Мамбеткаримович – Қорақалпоқ давлат университетининг ректори, Қорақалпоғистон Республикаси

Саримсакоева Гулзода Матлабовна – Фориш туманидаги 7-умумий ўрта таълим мактабининг немис тили фани ўқитувчиси, Жиззах вилояти

Тожиёв Ғулломжон Аҳмедович – Ҳазорасп туманидаги 15-умумий ўрта таълим мактабининг информатика фани ўқитувчиси, Хоразм вилояти

Тошқулов Абдуқодир Ҳамидович – Термиз давлат университети ректори, Сурхондарё вилояти

Усманов Абдулхай Патхиддинович – Тўрақўрғон туманидаги 7-умумий ўрта таълим мактабининг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Наманган вилояти

Усмонова Дилбархон Исмоиновна – Ёзёвон туманидаги 4-умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, Фарғона вилояти

Уснатдинова Жумагул Шароповна – Қорақалпоғистон Республикаси мактабча таълим вазири
Ўлдахшев Сайдали Арипович – Спорт уйинлари бўйича Республика олий спорт маҳорати мактабининг шахмат бўйича мураббийи
Ўлдахшев Уришбай – Жиззах политехника институтининг электроэнергетика кафедраси профессори, Жиззах вилояти
Юсупов Абдурашид Самадович – Наманган туманидаги

14-умумий ўрта таълим мактабининг физика фани ўқитувчиси, Наманган вилояти

“СОДИҚ ХИЗМАТЛАРИ УЧУН” МЕДАЛИ БИЛАН

Абдужамилова Турганбике Сарсенбаевна – Кўнгирот тумани мактабгача таълим бўлими мудири, Қорақалпоғистон Республикаси

Абдувалиев Андрей Хакимович – Енгил атлетика бўйича Республика олий спорт маҳорати мактаби директори

Азизова Рахбархон Абдуллаевич – Қизилтепа туманидаги 29-умумий ўрта таълим мактабининг тарих фани ўқитувчиси, Навоий вилояти

Ахмедов Салоҳиддин Мухтарович – Булоқбоши туманидаги 1-қасб-хунар мактабининг махсус фан ўқитувчиси, Андижон вилояти

Бакиров Поян Уралович – Термиз давлат университетининг рус филологияси факультети декани, Сурхондарё вилояти

Бегматов Исмоилжон Абдуллаевич – Косонсой туманидаги 35-умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, Наманган вилояти

Бектемиров Хамро Солаевич – Хоразм вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи

Вахобов Азимжон Абдумуталович – Учқўрғон тумани ҳоқими, Наманган вилояти

Давлатова Мархабо Комилловна – Хива шаҳридаги Президент мактабининг биология фани ўқитувчиси, Хоразм вилояти

Жураев Шухрат Нуруллоевич – Самарқанд шаҳридаги “Самарқанд кўзминчоғи” нодавлат мактабгача таълим муассасаси директори, Самарқанд вилояти

Ибодуллаева Дилором Муродуллаевна – Тайлоқ туманидаги 3-умумий ўрта таълим мактабининг 11-А синф раҳбари, биология фани ўқитувчиси, Самарқанд вилояти

Кадирова Фатима Рашидовна – Мактабгача таълим муассасалари раҳбар ва мутахассисларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш институти профессори

Карабаев Маматхан Садирович – Геология фанлари университети фойдала қазилма конларини излаш ва қидириш кафедраси мудири

Кучкаров Шакир Усканович – Бўстонлик туманидаги 22-умумий ўрта таълим мактабининг кимё фани ўқитувчиси, Тошкент вилояти

Кучкарова Камила Мирожидиновна – Фаргона “Темурбеклар мактаби” ҳарбий-академик лицейининг инглиз тили фани ўқитувчиси, Фаргона вилояти

Қодиров Азизжон Муртазоевич – Хатирчи туманидаги 20-умумий ўрта таълим мактабининг 8-Б синф раҳбари, кимё фани ўқитувчиси, Навоий вилояти

Латипов Фарход Қурбонович – Бухоро вилояти мактабгача таълим бошқармаси бошлиғи

Мамадалиева Моҳирахон Йигиталиевна – Учқўприк туманидаги 35-умумий ўрта таълим мактабининг технология фани ўқитувчиси, Фаргона вилояти

Мирзаев Фарҳад Камбарович – Янгийўл шаҳар ҳоқими, Тошкент вилояти

Мирзаева Умидахон Инамовна – Хўжаобод туманидаги заиф эшитувчи болалар учун ихтисослаштирилган мактаб-интернати ўқитувчиси, Андижон вилояти

Наврўзов Фирдавс Шавкатович – Бухоро шаҳридаги “The Knowledge Academy” нодавлат таълим муассасаси директори, Бухоро вилояти

Нематова Сапура Мустафақулловна – Бахмал туманидаги 25-умумий ўрта таълим мактабининг 7-А синф раҳбари, ўзбек тили ва адабиёти фани ўқитувчиси, Жиззах вилояти

Нийёзов Холмирза Узганович – Олтиариқ тумани ҳоқими, Фаргона вилояти

Очилов Эркин Шукурович – Ҳамид Олимжон ва Зулфия номидаги ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернати она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Жиззах вилояти

Пардаев Турғун Халиярович – Ангор туманидаги 3-умумий ўрта таълим мактабининг информатика фани ўқитувчиси, Сурхондарё вилояти

Ражабов Барна Журақуллович – Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Давлат тест марказининг Тест синовларини ташкил этиш ва мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиғи

Ражапов Воҳобжон Туражанович – Наманган вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи

Розикова Махлиб Азаматовна – Миробод туманидаги 213-умумий ўрта таълим мактабининг биология фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Садикова Шоира Ибраҳимовна – Чилонзор туманидаги 202-умумий ўрта таълим мактабининг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Узокова Олия Кадировна – Қарши шаҳридаги 9-умумий ўрта таълим мактаби директори, Қашқадарё вилояти

Халилова Зилола Ураловна – Сардоба туманидаги 5-умумий ўрта таълим мактабининг география фани ўқитувчиси, Сирдарё вилояти

Хамдамова Нигорахон Мамадалиевна – Юнусобод туманидаги 98-умумий ўрта таълим мактабининг 11-Б синф раҳбари, она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Юсупова Хилола Каримжоновна – Наманган вилояти мактабгача таълим бошқармаси бошлиғи

Янгибаев Баҳадир – Шуманай тумани ҳоқими, Қорақалпоғистон Республикаси

“ШУҲРАТ” МЕДАЛИ БИЛАН

Абдуллаева Раъно Нумановна – Андижон шаҳридаги 35-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг 4-Б синф раҳбари, она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Андижон вилояти

Азизова Нодира Кудратуллаевна – Яккасарой туманидаги 144-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Алламова Назакат Азодовна – Муҳаммад Ризо Эрнӣёзбек ўғли Огаҳий номидаги ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернати тарих фани ўқитувчиси, Хоразм вилояти

Алмарданова Хадича Саттаровна – Шўрчи туманидаги “Happy Kids” нодавлат мактабгача таълим муассасаси мудири, Сурхондарё вилояти

Анарқуллова Барно Рахматовна – Янгийўл шаҳридаги 2-умумий ўрта таълим мактабининг 9-Б синф раҳбари, технология фани ўқитувчиси, Тошкент вилояти

Аралова Икбол Акмаловна – Деҳқонobod туманидаги 85-умумий ўрта таълим мактабининг 7-А синф раҳбари, рус тили ва адабиёти фани ўқитувчиси, Қашқадарё вилояти

Атаев Раджаб Раҳимович – Бухоро туманидаги 21-умумий ўрта таълим мактабининг тасвирий санъат ва чизмачилик фани ўқитувчиси, Бухоро вилояти

Атажанов Сарвар Султанбаевич – Урганч шаҳридаги 22-умумий ўрта таълим мактабининг 11-А синф раҳбари, миллий гоа ва маънавият асослари фани ўқитувчиси, Хоразм вилояти

Ахмедов Баҳодир Бобомуродович – Тошкент шаҳридаги Инҳа университетининг биринчи тоифали лектори

Бадалова Наргиза Дадоевна – Оқолтин туманидаги 8-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг инглиз тили фани ўқитувчиси, Сирдарё вилояти

Бобоева Гулсал Жомирговна – Қизирик туманидаги 23-умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, Сурхондарё вилояти

Болиқулов Аслиддин Холдоревич – Ховос туманидаги 10-умумий ўрта таълим мактабининг география фани ўқитувчиси, Сирдарё вилояти

Геворкян Лаура Кареновна – Юнусобод туманидаги 43-умумий ўрта таълим мактабининг рус тили ва адабиёти фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Гулматов Баҳодир Хабибуллаевич – Наманган шаҳридаги Президент мактабининг информатика фани ўқитувчиси, Наманган вилояти

Давлатов Абдуллажон Абдуламинович – Чортоқ туманидаги 4-умумий ўрта таълим мактабининг 8-Б синф раҳбари, тасвирий санъат ва чизмачилик фанлари ўқитувчиси, Наманган вилояти

Джалалов Темур Асфандиярович – Тошкент шаҳридаги Президент мактабининг физика фани ўқитувчиси

Джуроева Шоҳида Мирзахमतовна – Мирзо Улугбек номидаги ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернати физика фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Жураев Фарход Исроилович – С.Х. Сирожиддинов номидаги Республика академик лицейининг физика фани ўқитувчиси, Навоий вилояти

Ибодова Маҳфуза Намозовна – Навоий давлат педагогика институти қошидаги академик лицейининг биология фани ўқитувчиси, Навоий вилояти

Исломова Зилолахон Уринбоевна – Асака туманидаги 27-мактабгача таълим муассасаси услубчи-тарбиячиси, Андижон вилояти

Исматова Нигорахон Ҳайитовна – Чироқчи туманидаги 39-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Қашқадарё вилояти

Исмоилова Раънохон Пазилдиновна – Бағдод туманидаги 11-умумий ўрта таълим мактабининг тарих фани ўқитувчиси, Фаргона вилояти

Карабеков Журабек Таджибаевич – Зарбдор туманидаги 9-умумий ўрта таълим мактабининг жисмоний тарбия фани ўқитувчиси, Жиззах вилояти

Ким Екатерина Яковлевна – Мирзо Улугбек туманидаги “Интеллект” нодавлат таълим муассасасининг инглиз тили фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Крилов Сергей Александрович – Миробод туманидаги 60-умумий ўрта таълим мактабининг информатика фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Кулдошев Хусан Устаевич – Дўстлик туманидаги 13-умумий ўрта таълим мактабининг информатика фани ўқитувчиси, Жиззах вилояти

Кутлиева Ирода Аллабергановна – Урганч туманидаги 1-умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, Хоразм вилояти

Марадова Байрамгул Нодировна – Қоровулбозор туманидаги 3-умумий ўрта таълим мактабининг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Бухоро вилояти

Меджитова Эльзара Ризаевна – Учтепа туманидаги 107-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг кимё фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Музаффарова Оқила Абдурахмоновна – Жондор туманидаги “Мадина-Мирзо” нодавлат мактабгача таълим муассасаси мудири, Бухоро вилояти

Муродова Дилфуза Абдиқодировна – Касби туманидаги 11-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Қашқадарё вилояти

Мусурманова Нодира Хакимовна – Зомин туманидаги 1-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг физика фани ўқитувчиси, Жиззах вилояти

Наржигитов Хусанбай – Гулистон давлат университетининг математика кафедраси доценти, Сирдарё вилояти

Одилов Камолитдин Салоҳиддинович – Каттақўрғон ту-

манидаги 17-умумий ўрта таълим мактабининг физика фани ўқитувчиси, Самарқанд вилояти

Очилова Камолхон Махмудовна – Сергели туманидаги 329-умумий ўрта таълим мактабининг мусика фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Раҳимовна Шалолахон Обитжоновна – Поп туманидаги 50-мактабгача таълим муассасаси тарбиячиси, Наманган вилояти

Раҳимходжаева Нодира Саидрахловна – Тошкент шаҳридаги Сингапур менежментни ривожлантириш институтининг етакчи ўқитувчиси – Банк ва молия мактаби раҳбари

Раҳманова Адиба Абдурахмоновна – Марғилон шаҳридаги “Happy baby” нодавлат мактабгача таълим муассасаси мудири, Фаргона вилояти

Раҳматов Лазижон Темирхонович – Самарқанд шаҳридаги “Redbridge schools” нодавлат таълим муассасаси директори, Самарқанд вилояти

Раҳматова Шахноза Исматуллаевна – Самарқанд шаҳридаги 9-умумий ўрта таълим мактабининг информатика фани ўқитувчиси, Самарқанд вилояти

Рўзметова Севара Ачиловна – Кўшкўприк туманидаги 7-мактабгача таълим муассасаси тарбиячиси, Хоразм вилояти

Сабурова Гўзал Қадирбергановна – Беруний туманидаги 42-умумий ўрта таълим мактабининг 5-А синф раҳбари, тарих фани ўқитувчиси, Қорақалпоғистон Республикаси

Сағиева Гулайим Абатбаевна – Қонликўл туманидаги 21-умумий ўрта таълим мактабининг рус тили ва адабиёти фани ўқитувчиси, Қорақалпоғистон Республикаси

Садиқова Нафиса Бобаназаровна – Тошкент давлат аграр университети қошидаги академик лицейининг кимё фани ўқитувчиси

Самандарова Майрам Абдуқайюмовна – Бекобод туманидаги 11-умумий ўрта таълим мактабининг география фани ўқитувчиси, Тошкент вилояти

Суррова Гулбахор Сайдуллаевна – Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ихтисослаштирилган мактаб-интернати она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси

Тиллабоева Гулбахор Аҳмаджановна – Избоскан туманидаги 5-умумий ўрта таълим мактабининг кимё фани ўқитувчиси, Андижон вилояти

Тоғаев Алишер Шералиевич – Хатирчи туманидаги 88-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, Навоий вилояти

Тошпулатова Гулжолан Абдурафиковна – Самарқанд туманидаги 22-умумий ўрта таълим мактабининг биология фани ўқитувчиси, Самарқанд вилояти

Тўйчиева Барнохон – Шаҳрихон туманидаги 3-умумий ўрта таълим мактабининг биология фани ўқитувчиси, Андижон вилояти

Умаров Алихан Аҳмадович – Бухоро нефть ва газ саноати коллежининг махсус фан ўқитувчиси, Бухоро вилояти

Усманова Диларам Шарафовна – Фаргона шаҳридаги 2-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг информатика фани ўқитувчиси, Фаргона вилояти

Утеназарова Зияда Алланазаровна – Нукус шаҳридаги “Нукус Зияда Нур” нодавлат таълим муассасаси директори, Қорақалпоғистон Республикаси

Ҳайдаров Дилшод Мамарасуллович – Тошкент педиатрия тиббиёт институти қошидаги академик лицейининг кимё фани ўқитувчиси

Халиқулов Али Бувалиевич – Тошкент давлат техника университети қошидаги Қўзон нефть ва газ саноати техникумининг махсус фан ўқитувчиси, Фаргона вилояти

Хамроева Зейнона Холмаматовна – Бойсун туманидаги 2-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси, Сурхондарё вилояти

Хасанова Севара Ғиёсиддиновна – Чилонзор туманидаги 217-умумий ўрта таълим мактабининг кимё фани ўқитувчиси, Тошкент шаҳри

Ҳоджаев Анвар Закирович – Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва спорт университетининг оғир атлетика, велоспорт, от спорти назарияси ва услубияти кафедраси мудири

Ҳожабаев Айбек Жумабаевич – Тахياتош туманидаги 17-умумий ўрта таълим мактабининг биология фани ўқитувчиси, Қорақалпоғистон Республикаси

Ҳудайберганава Айдин Темировна – Олмазор туманидаги 102-заиф эшитувчи болалар учун ихтисослаштирилган мактаб-интернати тарбиячиси, Тошкент шаҳри

Ҳўжақулов Бехзод Абдусатторович – Миробод тумани халқ таълими бўлими мудири, Тошкент шаҳри

Эгамбердиева Дилбар Раҳимбердиевна – Хонқа туманидаги 36-умумий ўрта таълим мактабининг инглиз тили фани ўқитувчиси, Хоразм вилояти

Эрназарова Гулнозахон Раҳматиллаевна – Дангара туманидаги 30-умумий ўрта таълим мактабининг биология фани ўқитувчиси, Фаргона вилояти

Юлдашева Нилуфуза Абдурауфовна – Қўрай туманидаги 1-умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси, Тошкент вилояти

Юлчибаева Раънохон Маматқадировна – Жалақудуқ туманидаги 20-умумий ўрта таълим мактабининг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Андижон вилояти

Ярашева Нигора Ҳазратқулловна – Вобкент туманидаги 2-умумий ўрта таълим мактабининг инглиз тили фани ўқитувчиси, Бухоро вилояти

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Тошкент шаҳри,
2020 йил 30 сентябрь

Ш.МИРЗИЁЕВ

Фаргона вилояти

Олтиариқ фарзанди Лолахон Муротовага обрў-эътибор, ҳурмат-иззат ўз-ўзидан келиб қолмаган, унинг, фермер хўжалигининг номи ҳам ўз-ўзидан тилга тушмаган. Бунинг замирида албатта, ҳалол меҳнат, элга, ватанга садоқат ётибди. Ҳақиқатдан ҳам унинг йиллар давомида қилган меҳнатлари элга сингди. Ўз навбатида, опанинг ўзи ҳам элнинг олқишига сазовор бўлди, меҳнатлари юксак кадр топди. У Ўзбекистон Қаҳрамони деган олий унвон соҳибаси бўлди

ҚАҲРАМОН ФЕРМЕР ДАЛАСИДА

Ҳалол меҳнат ортидаги метин матонат

Лолахон Муротова Олтиариқ туманида биринчи раҳбар бўлиб ишлаган асли бешариқлик Усмонали Бегматовнинг яхшиликларини кўп гапирди. Унга ўз қизи каби йўл-йўриқлар кўрсатган, панд-насихатлар қилган экан. Бир куни у бригадага бориб Лолахоннинг қиз боши билан тракторчи бўлиб ишлаётганини кўриб, йигитларга таққослайди. Қизнинг иш тутиши, йигитлардан қолишмайдиган ғайрати, муомаласи раҳбарнинг назаридан четда қолмайди. Тез-тез келиб туради.

атрофда доимо дала айланиб юрган ёки дала шийпониди ишчилар билан суҳбатлашиб ўтирган бўлади. Ишларидан сўрасангиз ҳазиломуз қилиб "шу далалар Лолахоннинг севгилиси, экинлар эса фарзандлари", деб қўяди. Ҳақиқатдан ҳам ҳаётининг мазмунига айланган шу далалар опа учун оппоқ тонглар, орзу-умидлар, келажак билан боғлиқ эзгу тилаклар масканга айланганини сиз ҳам кўп ўтмай англай бошлайсиз. Катта хўжаликнинг раҳбари бўлган опага қойил қоласиз.

Узоққа бормайлик, Фарғонада фермерлар орасидан миллиардерлар чиққани ҳақида хабар тарқалди. Бу оддий хабар эмас эди, бундай қаралса миллиардерликка осонликча эришиб бўлмайди. Ана шундай сармоядорлар орасида бутун умрини ҳалол меҳнат қилишга сарфлаб келаётган Лолахон Муротова олдинги ўринларда деб эълон қилишди. Ҳисоб-китоб қилинганда пахтачиликдан 650 миллион сўмдан ортиқ, ғалладан салкам 400 миллион сўмга яқин соф фойда олиб, жами 1 миллиард сўмдан ортиқ даромад қилинибди. Икки йилдири, олинаётган даромад бир миллиард сўмдан анча ошапти.

Фермер хўжалигининг автопаркидаги техника ва транспорт воситаларининг баҳосини пулга қақадиغان бўлса, улар ҳам 4,5 миллиард сўмдан ошади. 2 та "Класс Орион" комбайни, 3 та "Белорус" қатор орасига ишлов берувчи, 2 та транспорт трактори, 1 та минерал ўғитлар билан ишлов беришга мослашган техника, "Дамас", "Нексия"лар, улар ёнига бу йил яна 3 та янги техника сотиб олиб қўшиб қўйилди.

Фермер хўжалигининг экин майдонлари ҳосилдорлигини яхшилаш учун мелиорация ишлари режали олиб борилади. Кейинги уч йилда ўз кучлари билан 120 миллион сўмлик зах қочирши ва тупроқ унумдорлигини яхшилаш ишлари бажарилди. Бу йилги бошоқли дондан олинган ҳосил ўрта-

ча 70 центнердан ошди. Шу йилнинг ўзида 350 гектар ердаги ғаллазорда етиштирилган ҳосилнинг 310 тоннаси фермер ихтиёрида қолди. Дон қабул қилиш омборларига ҳам 906 тонна ўрнига 1295 тонна дон топширилди. Ортиб қолган ғалла кўпчилик оддий ишчилар, механизаторлар, сувчилар, маҳаллалардаги кам таъминланган оилалар хонадонларига тарқатилди.

Биз яқинда опани кўриб суҳбатлашиш ва унинг даласидаги етиштирилган ҳосилларни ўз кўзимиз билан кўриб келиш мақсадида "Нурли обод" фермер хўжалигига бордик. Опа ва иш бошқарувчиси Манзураҳон Анорбоева Фарғонага бориб келиш учун тараддуланиб туришган экан, уни даволаниб чиққан шифохона врачлари бир кўрикка келиб кетишини сўрабди. Фурсатни бой бериб бўлар эканми, дарров саволга тутдик. Лолахоннинг биринчи сўзини қаранг.

– Бу йил чинакам пахта йили бўлди, – деди у қаршимизда қор босгандай оппоқ далаларга кўз ташлаб. – Бу йил сув танқис бўлгани билан экин намдан тортилмади. Ҳамма ерда сув кам деб борини эгатга юргизиб қўяверришди. Мана шу яна бир тажриба бўлди, дейман. Сувга экин роса қонмагани маъқул экан. Қаранг, 126 гектар ердаги пахтазор бир хилдай очилган.

– Ўтган куни пахта заводи билан шартлашган режамиз ҳам бажарилди, – дея хурсанчилик билан маълум қилди Манзураҳон. – Ҳар йилгидай "Наманган-77" навли пахтадан 24,3 ўрнига 25,4 центнердан, жами 319

тоннадан ортиқ пахта йиғиштириб олиб пунктларга элтиб берилди. Етти даладининг пахтаси терилган куни режа бажарилди, яна 5 та даламининг биринчи терими терилгани йўқ. Ҳосилдорлик 45 центнерга боради, деб турибмиз.

Лола опа бир нарса эсига тушгандай бизга ўғирилди.

– Қишин-ёзин бирга-бирга ишлаётган пахтакорларимизнинг номларини ёзиб олинг, газетада чиқса хурсанд бўлишди, – деди у. – Масалан, Зарифахон Парпиева, Зулфияхон Қодирова, Рашида Уроқова, Жамила Собирова каби ўнлаб теримчилар бугун тер тўкиб ютуқларимизга муносиб ҳисса кўшишяпти. Механизаторлардан "Меҳнат шахрати" ордени соҳиби Абдуллажон Кенжаев, Мухторали Зокиров, Назиржон Муротов, Собиржон Кўзибоев, сувчилардан Дилмурад Умаров, Зафаржон Умаров, Жаҳонгир Мирзаев, Нуриддин Маҳмудов кабиларсиз бундай ҳосил бунёдга келишини тасаввур қилиб бўлмайди.

ЛОЛА МУРОТОВА ҚИСҚА ҚИЛИБ ЯНА БИР ФИКР АЙТДИ.

– Бу йилги пахта ҳосили ҳар қачонгиданда мўл бўлганини ирригация-мелиорация тадбирлари ўз вақтида амалга оширилганига боғлаш мумкин, – деди у. – Мана шулар натижасида ерларнинг балла-бонити 41 баллдан 50 га кўтарилди, гектаридан 50 центнердан ошириб пахта ҳосили олинди...

Опа бугунги ҳаёт мезонига қараб қадам ташлайди. Инновацион ғоялар асосида иш юритади. Томчилатиб сўғоришининг афзаллиқларини кўп бора гапирди. Бу Ўзбекистон учун энг мақбул йўл, сувни тежайдиган, маблағни ҳам иқтисод қиладиган усул. Баъзи фермерларнинг ерларига сув чиқариш қийин ёки даст ерларида жойлашган. Давлатимиз ана шу ерларда сув тежовчи технологияларни жорий қилган фермерларга жуда катта моддий имтиёзлар бермоқда.

Опани йўлдан қолдирмадик, биз эса пахта тараётганлар билан бироз гаплашиш учун қолдик. Аёллар Лолахон ҳақида юракларига туйиб қўйган гапларини гапирардилар...

Қайтаётиб дала шийпонидидаги узоқдан ҳам ялтираб турган ёзувга кўзимиз тушди: "Лола опа ҳалоллиги, поклиги, фидойилиги, ватанпарварлиги учун ҳам унга Худо бераверади. Шавкат МИРЗИЁЕВ".

Буни ўқиб бизнинг қалбимиздан ҳам эзгу фикрлар ўтди.

Ҳамиджон БУРҲОНОВ, "Qishloq hayoti" муҳбири.

Хоразм вилояти

Қўшқўпир туманидан вилоят марказига қараб йўлга чиқсангиз, сал юрмай йўлнинг ўнг томонида бамисоли уммондек тўлқинланиб турган кўлга кўзингиз тушади. Бу кўл баҳромжон отабоевнинг “Уммон” балиқчилик фермер хўжалигига тегишлидир.

НИЯТЛАРИ УММОН “УММОН”ЧИЛАР

ИЗЛАНИШ САМАРАСИ

Балиқчилик халқ мақолларида ҳалол луқма деб эътироф этилади-ган сердаромад соҳадир. Ҳақиқатда бу соҳа инсондан ўта ҳалоллик ва покликни, нияти холисликни, яна балиқчилик сирларини кунт билан ўрганиш, эринмаслик, қолаверса, сабр-қаноатни ҳам талаб этади. Баҳромжон Отабоев бир гуруҳ вилоят балиқчилари билан икки марта Туркияда, икки марта Озарбайжонда бўлиб қайтди. У ерда балиқ касалликлари ҳақидаги семенарда ўз малакасини оширди. Балиқларнинг парваршии ва уни қайта ишлаш борасидаги йўл йўриқларни ўрганди. Қолаверса, Хива туманидаги “Болтабой оқсоқол” балиқчилик мажмуасида ҳам бўлиб Ветьнамдан келган балиқчилар билан ҳам соҳа ривожига балиқчиликда Ветьнам технологияси ва унинг афзалликлари ҳақида қизиқди ва уларни фермер хўжалигига тақлиф қилди. Ветьнамлик мутахассислар “Уммон” фермер хўжалигида бўлиб, шартнома тузишга розилик билдирдилар.

НАТИЖА

“Уммон” балиқчилик фермер хўжалиги йилдан йилга ривожланиб, даромадларини кўпайтириб бутун диққат эътиборини соҳа ривожига қаратди. Балиқ етиштириш учун биринчи галда товар балиқлар керак. Шу ернинг ўзида балиқ личинкаларини етиштириш, тўғрироғи, балиқ инкубациясини ташкил этиш

тўғрисида жиддий бош қотириш керак эди. Ана шуларни ўйлаб, мутахассислар билан кенгашиб фермер хўжалигида инкубация ташкил этди. Энди балиқ уруғларидан личинкалар ҳам шу ернинг ўзида чиқа бошлади. Фермер хўжалигида боқилаётган балиқлар уч йилда тайёр маҳсулотга айланади. Биринчи йили махсус ҳавзаларда балиқлар 5 граммга, иккинчи йили эса 250-300 граммлик тайёр товар балиқларга ва сўнги йили товар балиқлар 1,5-2 килограмм тош босувчи маҳсулотга айланади. Ҳозирда ҳавзалардан йилга 50 тонна майда, 130 тонна товар балиқ ва 250 тоннага яқин маҳсулот аҳолига етказиб берилляпти. Балиқ чавоқлари ва балиқлардан ҳамда тайёр маҳсулотлардан келаятган даромад миллиардларни ташкил этапти.

– Ўз маблағларимдан ташқари АТБ “Ипотека банк” вилоят филиалидан жами 1,5 млрд. сўм кредит эвазига ушбу фермер хўжаликни ташкил қилганим, нафақат оиламиз фаровонлигини, балки халқимизнинг дастурхони тўқинлигини ҳам таъминламоқда, – дейди “Уммон” фермер хўжалиги раҳбари Баҳром Отабоев. – Фермер хўжалигимиз барча зарур техникалар билан таъминланди. Ишчилар сони ҳам кўпаймоқда. Айниқса, чавоқ ташлаш ва балиқ йиғиштириб олишда кўплаб ишчиларга эҳтиёжимиз ортади. Ўша пайтда ҳам ҳар бир ишчини рағбатлантириб борамиз. Яқинда 100 тонналик музлаткич ускунаси курилди. Галдаги режамиз катта. Ана шу музлаткичдан унумли фойдаланган ҳолда ҳамда тадбиркорликни янада кенгайтириш мақсадида интенсив усулда балиқ етиштириб, уни қайта ишлашни йўлга қўймоқчимиз. Бундан ташқари, қора икра етиштириш ниятимиз бор. Ҳаётда нимагадир етишиш учун инсонда аввало мақсад ва ҳаракат бўлса етарли. Ана шу шижоат ҳар қандай инсонни тараққийга элтади. Рўзғор тебратиш, бола-чақа боқиб

учин гектар-гектар ерда қандайдир тадбиркорликни йўлга қўйиш ёки катта-катта корхоналарни юритиш шарт эмас, деб ўйлайман. Бир қарич ердан ҳам унумли фойдаланиб, фаровонликка эришса бўлади.

ЛАҚҚА – ҲАВЗА “САНИТАРИ”

Ҳавзаларни балиқ чиқиндилари ва ёт усулда кўпайган балиқ чавоқлари ҳамда уларнинг личинкаларидан тозалаш учун олдинлари “Судок” балиқлари хизматидан фойдаланилар эди. Эндиликда маҳаллий лаққа балиқлари ҳавзаларга қўйилиб, бу иш амалга оширилмоқда. Масалан, 250 граммлик балиқлар ташланган ҳавзаларнинг гектарига 200 граммлик лаққа балиқлардан 50-60 донадан юборилади. Бу билан ҳам маҳаллий лаққа балиқлари етиштирилади ҳамда кўлнинг санитария ҳолати яхшиланади. Фермер хўжалигининг ўзида лаққа балиқларини саноат усулда кўпайтиришни ҳам йўлга қўйган балиқчилар бугунги кунда яхши натижаларга эришиб, ҳавзаларда лаққа балиқ ҳам етиштиришмоқда.

ҚАЙТА ИШЛАШ ДАРОМАДГА ДАРОМАД ҚЎШАДИ

Баҳромжон Отабоев балиқнинг ўзини сотгандан уни қайта ишлаб сотиш кўпроқ даромад манбаи эканлигини яхши билади. Балиқни қайта ишлашдан олдин уни сақлаш учун шартли яратиш мақсадида Ипотека банк кредити асосида 100 тонналик советкич ва балиқларни юқори ҳароратда совитиш учун камералар қурилди.

Балиқлар қайта ишланиб, филе ҳолига келтирилганидан сўнг маҳсулот махсус технологияда глазурь (махсус жило берувчи қоришма) билан қайта ишланиб қадоқланади ва сотиш учун тайёр ҳолга келтирилади. Яна балиқни ярим тайёр маҳсулот ҳолида ва яна музлатилган ҳолда аҳолига сотиш мўлжалланмоқда. Бу ерда йил – ўн икки ой аҳоли дастурхонини балиқ маҳсулотлари билан таъминлаш ҳамда экспорт қилиш имконияти ҳам пайдо бўлади.

Ҳозир балиқчилик фермер хўжалигида 20 та ишчи ўрни яратилган бўлиб, улар соҳа равнақи учун иш олиб бормоқдалар. Кўлларни обод қилиш ва янги ҳавзалар бунёд этиш учун зарур бўлган техникалар ҳам фермер хўжалигининг ўзида.

Болтабой МАТҚУРБОНОВ,
“Qishloq hayoti” мухбири.

ИШНИНГ БОШЛАНИШИ

Кексаларнинг айтишларича, бир пайтлари, аниқроғи, собиқ иттифоқ даврларида Кенас қишлоғидаги бу кўл умуман қаровсиз, даҳшатли, кўл ичкарига кириб борганингиз сайин Африка чакалзорларини эслатувчи ёввойи бир ҳолатдаги бир маскан бўлган. Чор атрофи токим юз, икки юз қадамча нари берисида қамиш, екан каби ёввойи кўл ўтлари ўсиб ётган, ўрталари эса чуқур сувликдан иборат кўл бўлган. Бу ердан ким хоҳласа ўшандай фойдаланар, кимдир пича ер очиб шоли эккан, яна кимдир балиқ овлагани чиққан. Хуллас, эгаси йўқ, ташландиқ кўл бўлган.

Мамлакатимиз мустақилликка эришгандан сўнг, ҳар бир қарич ер ҳисоб-китоб қилинадиган, ерлар ўзининг ҳақиқий эгасини топиб, жаннатмонандлик касб эта бошлади.

Баҳромбой ҳам балиқчиликка ихлос қўйиб, 2003 йили бу кўлда “Уммон” балиқчилик фермер хўжалигини ташкил этди. У дастлаб ишни кўлни тартибга келтиришдан бошлади. Экскаватор топиб, кўлни асрий ботқоқликлардан халос этди. Екан ва қамишларидан “озод” бўлган кўл бинойидек манзара касб этди. Дастлабки даврларда кўлнинг сув ости майдонлари 60-70 гектарга яқин бўлган бўлса уни ташландиқ ерлар ҳисобига 100 гектарга етказди. Қаерда балиқчилик фермерлари бўлса боғланиб, улардан соҳанинг сир-асрорларини ўрганиб олди. Балиқ чавоқлари сотиб олиб ишни ташкил этди. Қарабсизки бугун бу ерда чинакамга ажойиб манзара кашф этилди.

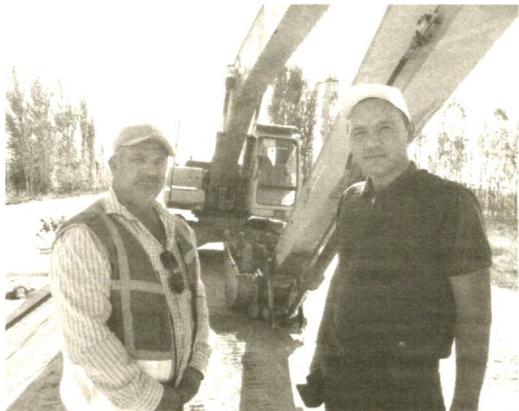
Андижон вилояти

Ишга туширилганига 90 йил бўлган ва халқ ирригациясининг ноёб иншоотларидан бири бўлмиш Савай канали ва у билан боғлиқ сув тармоқлари ҳамда насос станциялари “Фаргона водийсида сув ресурсларини бошқариш 2-босқич” лойиҳаси доирасида қайта тикланиб, реконструкция қилинмоқда. Жаҳон банки ва Ўзбекистон ҳукумати келишуви асосида ушбу лойиҳа ижроси учун 48,5 миллион АҚШ доллари ажратилган.

Халқаро танловда Озарбайжонда рўйхатдан ўтган “AKKORD INDUSTRY” компанияси бош пудратчилик ҳуқуқини қўлга киритди. Жорий йилда “Савай-Оқбурасой” ирригация тизими бошқармаси бўйича 7,53 миллион АҚШ доллари ўзлаштирилиши режалаштирилган.

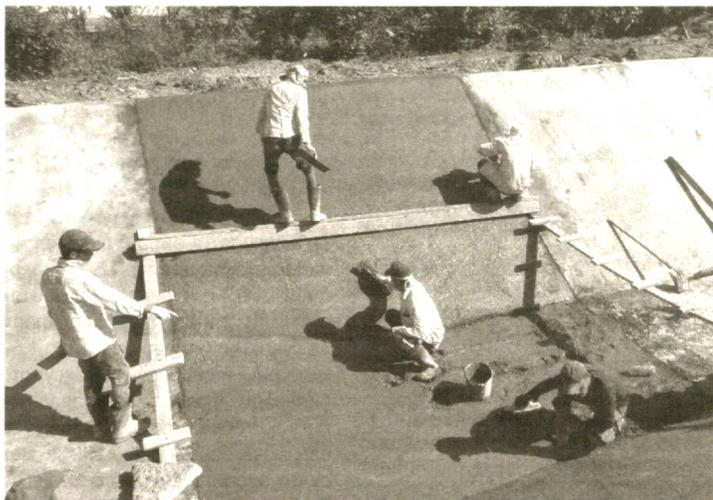
Бугунги кунда бош пудратчи ва ҳамкор ташкилотлар томонидан “Савай”, “Бештол”, “Канда”, “Янги нишоб”, “Хавфли ташлама” каналларида курилиш-монтаж ишлари режа асосида олиб борилмоқда. Зикр этилган сув иншоотларининг нураши, инсон омили таъсири оқибатида бир қатор мураккабликлар мавжудки, оқилона ечимлар туфайли ишларнинг бориши атрафдаги фермерларнинг ишончини оширмоқда.

– Каналлар ва ариқларнинг сув ўтказиш қувватларининг пасайиши ортидан деҳқонлар ҳам вегетация давомида кетма-кет қийинчиликларга рўпара бўлаверди, – дейди Жалақудук туманидаги “Олмасор шодлиги” фермер хўжалиги раҳбари Олимжон Ўринбоев. – Бунда бизнинг ҳам айбимиз йўқ эмас. Айниқса, сўнги йилларда сув йўллари атрафлари ёғочбоп дарахтлар билан қуршаб олиндики,

НОЁБ ЛОЙИҲА

У АМАЛГА ОШИРИЛГАЧ, САЛКАМ 20 МИНГ ГЕКТАР ЕРДА СУВ ТАЪМИНОТИ БАРҚАРОРЛАШАДИ

оқибатда томирлар бетон қопламаларни ҳам ёриб юборди. “Бештол” канали иккита массивга сув етказиб беради. Барча ҳамкасбларим курилиш-монтаж ишларини кўриб, ҳайратланишмоқда ва сўғориш бўйича илғор технологияларни жорий этишга қарор қилишмоқда. Негаки, сув тармоқларининг янгилини туфайли таъминотнинг барқарорлашиши ойдинлашаётир.

Шу ўринда Олимжоннинг даласида ғўзани томчилатиб сўғориш усули жорий этилганлигига тўхталиб ўтсак. У биринчилардан бўлиб 10 гектар ерда янги усулда ғўзанинг “Андижон-36” навини парвариш қилди. Бугун кўплаб фермерлар мазкур далага суқланиб

қарашмоқда. Авваллари гектаридан 35-40 центнердан пахта ҳосили олиб дўпписини осмонга отган фермерлар янгиликнинг эртасини ҳис эта бошламоқда. Негаки, Олимжоннинг даласида камида теримчиларга илҳақ бўлиб турган 60 тоннадан зиёд пахта бор.

Савай канали ҳудуди деҳқончилик учун қулай бўлиб, текислиги билан алоҳида ажралиб туради, 40-60 гектарлик далалар илғор технологияларни жорий этишга қулай. Шундан бўлса кераки, фермерлар янгиликларга эътиборини қаратишаётир. “Тоҳиржонов Умиджон даласи” фермер хўжалигида Франция технологиясида ёмғирлатиб сўғориш усули жорий этилди. Картошка ҳосили кўшнилари нисбатан гектарига 30 тоннага кўпайди ёки 50 тоннани ташкил этмоқда.

Очиқ гап шуки, деҳқон даласига келаётган сувнинг салмоқли қисми

исроф бўлаётганлигидан кўз юмиб бўлмайди. Жаҳон андозалари даражасида олиб борилаётган курилиш-монтаж ишларида айнан сўнги русумдаги янгиликлар намоён бўлмоқда. Норин-Қорадарё ИТХБ бошлиғи ўринбосари Иқболжон Тоҳиров ҳамроҳлигида Искандар Исоқов етакчилик қилаётган курувчилар томонидан барпо этилаётган ва ҳозирча вилоятда ягона бўлган ариқ остига уч қаватли махсус тўшамма ётқизилмоқда. Айтилик, ариқ бошидаги сув миқдори охирида ҳам бир хил бўлади. Яъни, исрофгарчиликга ўрин қолмайди. Қиялик даражаси шу қадар аниқ-тиниқки, оқим тезлиги эвазига лойқа ва бошқа хас-чўллар бўлмайди.

Лойиҳаларни амалга ошириш гуруҳининг вилоят бўйича бош муҳандиси Муқимжон Тошпўлатовнинг айтишича, 29-сентябр ҳолатига 46814 метр куб тупроқ ишлари бажарилди. 5389 метр куб бетон ётқизилди. Ҳозирда “Савай-1” ҳамда “Ором” насос станцияларини қуриш ва реконструкция қилиш бўйича пудратчилар ўртасида халқаро танлов ўтказилишига тайёргарлик кўрилмоқда. Аввало энергия сарфиди тежамкорлик бўлиши, агрегатлар қувватларининг юқорилиги, ишлаш муддатларининг давомийлиги лойиҳа талабларига жавоб бериши асосий мезон қилиб олинган.

“Савай-Оқбурасой” ирригация тизими бошқармаси хизмат кўрсатадиган Кўрғонтепа, Жалақудук, Хўжаобод, Булоқбоши туманларида ҳам сув танқислиги билан боғлиқ ҳолатлар юз берди. Ана шундай вақтларда курилиш-монтаж ишларини шароитдан келиб чиқиб ташкил этишга тўғри келди. Вегетация давомида қирғиз биродарларимиз сув таъминоти масаласида кўмак кўрсатганликлари айна муддао бўлди.

Бош пудратчи координатори Жавод Сагитов биргаликда ишлаётган маҳаллий мутахассислар ва ишчиларнинг касбий малакаси юқори эканлигини қайд этар экан, лойиҳа ўз муддатларида ижросини топишига ишонч билдирди.

Қобилжон АСҚАРОВ,
Норин-Қорадарё ИТХБ
матбуот котиби.

Пиру бадавлат, кайвони онахонлар истиқомат қилаётган хонадонларнинг бугунги кундаги файзи бўлакча. Улар яшаётган хонадонга қадам қўйишингиз билан “қариси бор уйнинг – париси бор” деган пурмаъно ҳикматнинг ҳақлигига ишонч ҳосил қиласиз.

ШУКРОНА

Бу ҳикматнинг бежиз айтилмаганига Оқолтин тумани “Шодлик” маҳалласида истиқомат қилаётган 84 ёшли табаррук онахон – Мақсадой момо Ҳакимова хонадонига ташриф буюрганимизда ҳам гувоҳ бўлдик.

Ховли кенг, шинам. Ариқ бўйидаги райхон атрофга хушбўй хид таратади. Бизни момонинг келини Зулхумор опа илиқ кутиб олди. Хонадонга борганимизда момо намоз ўқиш учун уйга кириб кетган эканлар.

Момо улуг 84 ёшга кирган бўлсалар-да, ҳамон руҳан тетик, хотираси кучли. Бошидан ўтган қийинчилик кунларни дoston қилишни унча хуш кўрмайди. Кўп бор такрорлаб: сабр қилмоқ, ўтаётган кунимизга, шундай саодатга етказганига шукр қилмоқ керак. Бунда ҳикмат кўп, болаларим!, – дейди онахон.

Момонинг ҳаёти, кечмиши ҳақидаги ҳикояларни келини Зулхумор опадан билиб олди.

– Биласизми, момом асли Зомин туманида туғилганлар, – дейди Зулхумор опа сўзимни давом эттириб. – Отаси Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган. Уруш йилларида қимматчилик, очарчилик бошланиб, онаси ҳам бандаликни бажо келтирганларида момом 4 ёшида бувисининг, 8 ёшида эса амакиларининг қўлларида қолган. Болалиги Зоминдаги Бешбулоқ қишлоғида ўтган кайнонамни Мирзачўлга турмушга узатишади. Қайнотам раҳматли кўп йил далада тракторчи бўлиб ишлаганлар. Энам ҳам сув деса сув, ўт деса ўт кечиб, фарзандларини кўтариб далада улар билан тенгма-тенг ишлаганлар. Бахтсиз ҳодиса туфайли қайнотам трактордан йиқилиб, кўзлари кўрмай қолганида, ўн етти йил уларни энам етаклаб юрганлар. Мен келин бўлиб тушганимдаёқ бу оилага, уларнинг меҳр-муҳаббатига

чинакам ҳавас қилганман. Оилада бирон марта қаттиқ гап ёки нолойиқ ҳаракат бўлганини кўрмаганман. Қайнонам турмуш йўлдошлари Умарқул ота билан бир этак фарзандни тарбиялаб, оёққа турғизиб, уйли-жойли қилишди. Бироқ туйқус ўлим қайнотамни ҳаётдан бевақт олиб кетдилар. Бу йўқотишдан энам анчагача ўзига келолмади.

9 нафар фарзанднинг онаси Мақсадой момо фарзандлари камоли учун астойдил метин ирода билан яшашга ҳаракат қилди. Шукрки, момо барча ниятларига эришди. Фарзандларининг барчаси эл корига ярайдиган инсонлар бўлиб улғайишди. Кенг уйнинг келинлари бўлган момонинг келинлари умр йўлдошларидек қайнонаси Мақсадой онанинг ҳурматини жойига қўйишади.

Момо неvara, чевара-эваралари қуршовида ўзини осмонда юргандек бардам, бақувват ҳис қилади. Унинг битта “Ҳамма нарсага болаларим сабр қилиш керак” деган фазилатини бутун қишлоқдошлари жуда қадрлашади. Шунинг учун онахоннинг номини катта-кичик “Сабр” момо деб атаб, фахр билан тилга олишаркан. Бу эътироф замирида бир олам ташвиш, азоб-уқубат, елиб-югуришлар, заҳматли кунлар ётибди. Момо буларнинг барини сабот ва матонат билан енгиб ўтди.

Ажойиб инсоний фазилатлари билан ҳамқишлоқлари ҳурмат-у эъзозини қозонган Мақсадой момо бугун барчанинг ардоғида. 26 нафар набира, 26 дан зиёд чевара ва эвараларнинг момоси бўлган онахоннинг ҳаёти кўпчилик учун ибратлидир. Сардоба сув омбори тошқини бутун қишлоққа катта талафот етказган, одамлар уй-жойларидан ажралган кунларда ҳам момо ёшу-қарини сабрли бўлишга ундади. “Ҳадемай, бу кунларни кўрмагандек бўласизлар”, деб кўн-

гилларга таскин берди. Мўътабар онанинг айтганлари рўёбга чиқди. Президентимиз гамхўрлиги билан маҳаллада одамларга шинам, барча қулайликлари бисёр уй-жойлар қуриб берилди. Кўчаларнинг чароғонлиги, йўлларнинг равонлиги кўрган кўзни қувнатади. Эвакуация қилинган жойдан қишлоқларига келганида “Шодлик”ликлар азбаройи шаҳарга айланган қишлоқларини танимай қолишди.

– Қишлоғимиз чинакам обод масканга айланди, – дейди юзлари қувончдан яйраб онахон. – Президентимизга раҳмат. Қишда иссиқ, ёзда салқин хонадонларда маза қилиб яшаймиз.

Онахоннинг давлатимиз раҳбарини алқаганларича бор. Қишлоқда ҳатто болалар учун ўйингоҳларгача барпо этилган. Бу кўркамлик, гўзалликдан ҳамманинг баҳри-дили очилади. Шундай шинам уйларида яшаса бўларкан-ку.

– Бола-чақа, рўзгор ташвиши деб умрининг қандай ўтганини сезмадим. Менинг болалагим тенгқурларим қатори осон кечмади: йўқчилик, оғир турмуш шароити, талатўп давр мурғак қалбимни изтиробга солди. Ёшлигимда китоб, қалам ўрнига кўлимга кетмон, ўроқ ушладим, далада меҳнат қилдим. Умрим бино бўлиб бундай ободликларни кўрмаганман. Яратганга шукр, шундай доруламон кунларга етиб келдик. Илоҳим, юртимизга кўз тегмасин, – дейди онахон дуога кўл очиб.

Кекслар дуоси ижобат, дейдилар. Юртимизда Мақсадой момодек пиру бадавлатлар бор экан, эртамиз бундан-да обод ва нурафшон бўлишига шубҳа йўқ.

Моҳира ЙЎЛДОШЕВА,

Гулистон шаҳридаги

“Зиё” нашриёти директори.

“КўНГИЛ, ДЕБ ҲАҚҚИНГНИ СЎРАЙ ОЛМАДИНГ...”

Х.Қодиров ҳудудидаги “Ғолиб” фермер хўжалиги пахта далаларига чиқиб, фермер ва теримчилар билан суҳбатда бўлди. Бир қарашда ҳаммаси жойида, пахталар чамандай очилган, терим авжида, тушликка иссиқ овқат, дала бошида иссиқ чой ташкил этилган. Терим пули вақтида бериб борилаяпти. Майлобод маҳалласи фуқаролари ва ободонлаштириш бошқармаси ишчилари ўз ихтиёри билан кўшимча даромад олиш учун далага чиққан.

Фермер Ғолиб Исмаилов бироз дилгир кўринди. Ундан қандай муаммо бор, биз қайси масалада ёрдам бера оламиз, деб сўраганимни биламан, бир чеккадан санай кетди. Биринчидан, яқин 20 йилдан буён 91 гектар ер майдонида деҳқончилик қиладиган фермерга сабзавотчилик учун бир қарич ҳам ер берилмади. Нимагадир, (бизга номаълум сабабларга кўра) айрим фермерларга сабзавотчилик,

чорвачилик йўналишлари учун катта-катта ер майдонлари ажратилади. Бу худди кимгадир ноннинг устига сариёғ, кимгадир сариёғнинг устига ҳам сариёғ суртиб бериб, айримларга фақат қора нон берганга ўхшайди. (Ўхшатиш учун узр, Ш.У.) Чунки Ғолиб ҳар йили ўз ер майдонида қисман сабзавот этиштириш учун ариза беради, рухсат ололмайди.

Бу йил ҳам Ғолиб 40 гектарда бугун

дой экиб, белгиланган шартномани бажарди. 51 гектарда пахта етиштирган фермер ҳозирга қадар 158 тонналик йиллик шартноманинг 70 фоизини дундириб қўйди. Ҳар куни тонна-тонна пахтани туман марказидаги пахта тозалаш заводида юбораётган фермер шартномани ким билан имзолаганини, ҳосилни ким қабул қилиб олаётганини билмайди. Мен унинг ҳисобчисидан сўрадим. Ҳисобчи ҳам елка қисди. Билмайман, бизга тийёр шартномани беришди, имзоладик, иккинчи томондан ким имзо чекканига, фамилияси нима эканига эътибор бермабман, деди.

– Опа, – деди, Ғолиб, суҳбат чоғи, – ўтган йили кластерда 200 миллион пулим қолиб кетган, 1 миллион турадиган 5 та плуг (лемх) учун 12 миллион пул босиб қолган. Шуларни қайтариб ололармиканман, ёрдам берасизми, – деди ботинмайгина.

– Ғолибжон, бу йил ҳам қўйни нақд бўрининг комига топшираясизку, сиз

ўтган йилгини айтасиз, ҳали ўтган йилги тўнининг аврасини ағдариб астарини кийиб келган Воҳид Соҳибовдан бу йилги пулингизни ундирилсангиз ҳам катта гап, дегим келди. Бўшашибгина турган, меҳнатдан боши чиқмаган фермерни нима деб юпатсан экан, нима деб алдай, “ҳаммаси яхши бўлади, ҳаммаси жойида бўлади”, деса менга ишонармикан...

Даладан қайтар эканман, ҳаммаси яхши бўлади, деб ўйлагим келди, лекин ким учун яхши бўлади, фермергами, кластер ниқобини кооперативга алмаштирган, деҳқоннинг нонини тую қилаётган Воҳидгами...

Машинанинг радиосидан машҳур хонанданинг машҳур кўшиги янграйди...

“Ўлқону ҳалқумлар ямлаб кетса ҳам, кўнгил, деб ҳақингни сўраб олмадинг...”

Яна жоним ачиди, кунда куйиб, йиллаб касоси оқармай, “кўнгил, деб ҳақини сўрай олмаган”ларга. Узр, ҳаммани далага чорловчи, пахта даласи чинакам мардлар майдонига айланганини тараннум этувчи, кўтаринки кайфият берувчи лаҳза ёзмоқчи эдим, ўхшамади, шекилли.

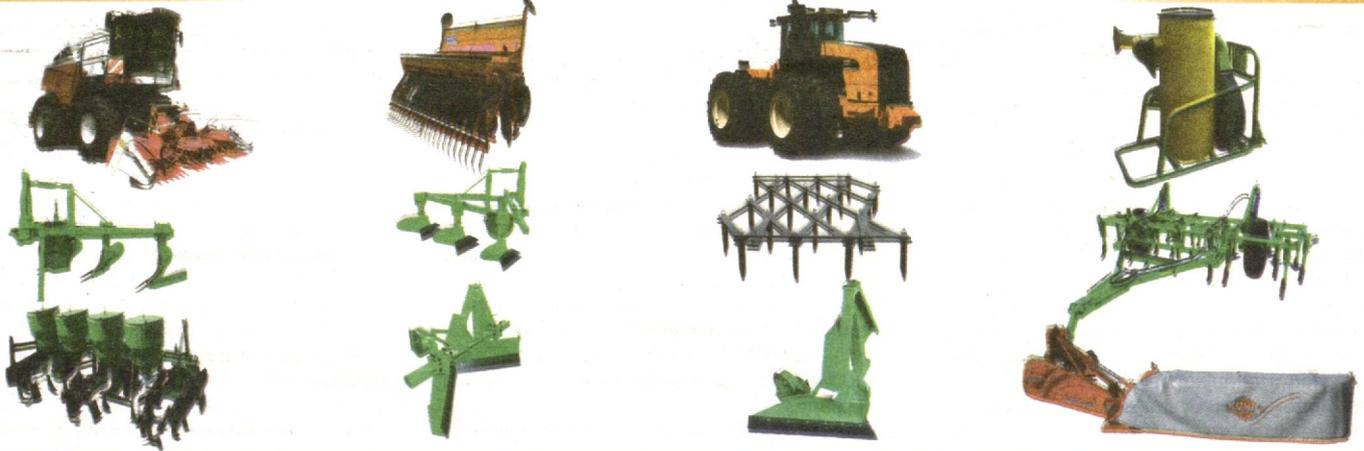
Шоира УМРЗОҚОВА

ФЕРМЕР ВА ДЕҲҚОН ХЎЖАЛИКЛАРИ, ТОМОРҚА ЕР ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ЧИРЧИҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ ЗАВОДИ» АЖ

Куйидаги қишлоқ хўжалиги техникалари сотилишини маълум қилади:

Манзил: 111714, Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳри Алишер Навоий шоҳ кўчаси 92-уй.

Мурожаат учун телефонлар: (+998 70) 716-21-58, (+998 97) 737-68-15.

e-mail: chzsxi@mail.ru

Хизматлар лицензияланган.

Махсулотлар сертификатланган.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИҚТИСОДИЁТИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

2021 йил учун таянч докторантура ва мустақил изланувчиликка
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

№	Ихтисослик шифри ва номи	Ажратилган қабул квотаси
1	08.00.04 – "Қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти"	таянч докторантура 3

Таянч докторантурада ўқишга ва мустақил изланувчиликка талабгорлар тақдим қиладиган ҳужжатлар:

- ▶ ариза;
- ▶ қисқача биографик маълумотнома;
- ▶ меҳнат дафтарчасининг белгиланган тартибда тасдиқланган нусхаси
- ▶ олий таълим муассасаси магистратураси ёки олий маълумоти тўғрисидаги дипломи нусхаси;
- ▶ нашр этилган илмий ишлар рўйхати (камида 1 та мақола ва 2 та тезис) ва уларнинг нусхалари.
- ▶ илмий маслаҳатчининг ёзма розилиги
- ▶ паспорт нусхаси
- ▶ 3x4 ҳажмдаги 2 та фотосурат
- ▶ иш жойидан тавсифнома (мустақил изланувчиликка)

Таянч докторантурада ўқиш учун талабгорлар ихтисослик ва чет тили бўйича кириш имтиҳонларини топиради

Мустақил изланувчиликка талабгорлар ихтисослик бўйича суҳбат натижаларига кўра ҳар чорақда – 5 март, 5 июнь, 5 сентябрь ва 5 декабрда расмийлаштирилади.

Ҳужжатлар 2020 йилнинг 15 октябрга қабул қилинади

Таянч докторантурага кириш имтиҳонлари
2020 йилнинг 1-25 ноябрь даврида ўтказилади.<http://www.phd.mininnovation.uz>
тизимдан рўйхатдан ўтиш лозимМурожаат учун манзил: 100140, Тошкент, Университет кўчаси, 2-уй, Қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти
илмий-тадқиқот институти биноси. Телефонлар: (90) 358-61-64, (90) 930-22-94

АЗИЗ ЮРТДОШЛАР!

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотлар, хусусан, қишлоқ жойлардаги улкан бунёдкорликлар, одамлар онгу тафаккуридаги ўзгаришлар, қишлоқ ҳаётининг жонли манзаралари билан танишиш истагида бўлсангиз,

"Qishloq hayoti"

ГАЗЕТАСИ УЧУН 2021 ЙИЛГА ОБУНА
БЎЛИШГА ШОШИЛИНГ!

Бунинг учун обуна уюштирувчи ташкилотларга, шунингдек, таҳририятнинг ўзига ҳам мурожаат этишингиз мумкин.

НАШРИМИЗ ИНДЕКСИ – 144

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 236-26-50, 233-44-43,
233-28-04. ФАКС: 233-44-43. E-mail: info@qishloqhayoti.uzQishloq
hayoti

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси
таркибидаги ҳамда бошқа
дахлдор вазирлик ва
идоралар.Бош муҳаррир:
Чори ЛАТИПОВҲабиб ТЕМИРОВ
(Бош муҳаррир
ўринбосари)Раимкул СУЯРОВ
(Бош муҳаррир
ўринбосари)

Саҳифаловчи-дизайнер: Маркс ЮСУПОВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Жамшид ХЎЖАЕВ,
Шавкат ҲАМРОЕВ,
Шухрат ТЕШАЕВ,
Муҳаммадҷон
ТОШБОЛТАЕВ,
Ақтам ХАЙТОВ,
Ботир СҲАЙМОНОВ,
Махмуд ТОИР.Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2009 йил 13 февралда
№ 0020-рақам билан рўйхатдан ўтказилган. Буюртма Г-1025, ҳажми 3 босма табоқ,
Офсет усулида босилди, қозғ бичими А-3.
Манзилмиз: 100000, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
1 977 нусхада чоп этилди. НАШР ИНДЕКСИ – 144.Телефонлар: Кабулхона – 236-26-50. Аграр масалалар бўлими – 236-26-47.
Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими – 233-76-78. Факс – 233-44-43, 233-09-93.
Реклама ва эълонлар – 236-26-50, 233-28-04. e-mail: info@qishloqhayoti.uzГазета "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. 1 2 7 4 5 6

Баҳоси келишилган нархда.

ISSN 2010-7021

Босишга топширилган вақти: 21.00
Босишга топширилди: 02.10